

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**1 Ocak – 31 Aralık 2018 hesap dönemine ait
konsolide finansal tablolar ve bağımsız
denetçi raporu**

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR HAKKINDA BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi Genel Kuruluna

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Sınırlı Olumlu Görüş

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Topluluk") 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, Sınırlı Olumlu Görüşün Dayanağı bölümünde belirtilen konuların etkileri hariç olmak üzere ilişikteki konsolide finansal tablolar, Topluluğun 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS'lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Sınırlı Olumlu Görüşün Dayanağı

16 Numaralı Dipnot'ta açıklandığı üzere, Şirket'in konsolide ettiği bağlı ortaklığı Razi Petrochemical Co. ("Razi")'nin yürürlükteki vergi kanunları gereği ihracat satışlarından kaynaklanan 153,3 milyon TL tutarında katma değer vergisi alacağı mevcuttur. 2018 yılı içerisinde ilgili KDV alacağının 2008-2014 yıllarına ilişkin 38,9 milyon TL tutarındaki kısmı incelenmiş olup 18,7 milyon TL tutarındaki kısmının iadesi kabul edilmiş olmakla birlikte 20,2 milyon TL tutarındaki kısmının ise iadesi reddedilmiş ve Razi'ye ilaveten 5,2 milyon TL tutarında ceza tebliğ edilmiştir. İadesi reddedilen tutar ile ceza tutarı 2018 yılında diğer faaliyet giderleri hesabında muhasebeleştirilmiştir. Kısa vadeli diğer alacaklar hesabı içerisinde muhasebeleştirilen kalan KDV alacağı tutarı olan 127,9 milyon TL'nin onaylanan 18,7 milyon TL haricinde kalan kısmının tahsil edilip edilemeyeceği ve tahsilat zamanıyla ilgili belirsizlik mevcuttur. Ayrıca konsolide finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

16 Numaralı Dipnot'ta açıklandığı üzere, Razi'nin 2007 yılından önce çalışmaya başlamış ve National Iranian Oil Company ("NIOC")' Emeklilik Fonu Sistemine tabi olan çalışanları mevcuttur. Söz konusu sistem çalışanlara erken emeklilik ya da ölüm halinde birtakım ek haklar sunmaktadır. Şirket'in bu çalışanları için ayırdığı karşılıkların bütünlüğü ve aktüer hesaplamaya tabi olmaması ile ilgili olarak 31 Aralık 2017 tarihli finansal tablolar üzerinde 12 Mart 2018 tarihinde verdiğimiz denetim raporunda şartlı görüş bildirilmiştir. Şirket aktüeryal çalışmaları 2018 yılında yaptıktan sonra ilgili karşılığın 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 27,8 milyon TL daha düşük tutardan kaydedilmiş olması gerektiğini tespit etmiş olmakla birlikte, düzeltmeyi TMS 8 uyarınca geçmiş yıl finansal tablolarını yeniden düzenleyerek yapması gerekirken, karşılık tutarını geçmiş yıl karlarını cari yılda 27,8 milyon TL arttırarak özkaynaklar hesabıyla ilişkilendirerek düzeltmiştir.

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan *Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar* (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Topluluktan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Dikkat Çekilen Hususlar

16 Numaralı Dipnot'ta açıklandığı üzere, Birleşmiş Milletler'in İran İslam Cumhuriyeti'ne 2010 yılından beri uyguladığı ve yakın zamanda anlaşmaya vardığı yaptırımlar süreli ve belirli ölçülerde askıya alınmıştır. Ancak anlaşma taraflarından Amerika Birleşik Devletleri, 8 Mayıs 2018 tarihinde anlaşmadan çekildiğini ve daha önce yürürlükten kaldırılan yaptırımları 90 ve 180 gün sonra 2 parça halinde tekrar uygulamaya başlayacağını ifade etmiştir. Yeniden uygulanmaya başlanan yaptırımların ilk kısmı 6 Ağustos 2018 tarihinde devreye girmiş olup, 4 Kasım 2018 tarihinde devreye alınan ikinci grup yaptırımlarda İran'ın petrol, petrol ürünleri ve petrokimya ürünlerinin ticareti de yaptırımlara konu olacaktır. Bu durum Grup'un bu ülkedeki bağlı ortaklığının gelecekte gerçekleştireceği operasyonları etkileyebilir. İran İslam Cumhuriyeti'nin ekonomik istikrarı, yaptırımlar karşısında alacağı önlemlere ve hukuki, yönetsel ve politik gelişmelerin etkilerine bağlıdır. Bu gelişmeler ülkede faaliyet gösteren şirketlerin kontrolünde değildir. Sonuç olarak, bu ülkede faaliyet gösteren şirketler, diğer piyasalarda genel olarak gözlemlenemeyen bazı riskleri göz önünde bulundurmaya zorundadır. Ekli konsolide finansal tablolar, Grup Yönetimi'nin İran'a uygulanan mevcut yaptırımların bağlı ortaklığın operasyonlarına ve finansal durumuna etkileri hakkındaki varsayımlarını içermektedir. İran İslam Cumhuriyeti'nin gelecekteki ekonomik durumu Grup Yönetimi'nin varsayımlarından farklı olabilir. Bu husus sınırlı olumlu görüşümüzü etkilememektedir.

16 Numaralı Dipnot'ta açıklandığı üzere, 2011 yılı Kasım ayında, Iskenderun Mal Müdürlüğü ("Hazine"), Kıyı Kanunu hükümleri ve Kıyı Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik uyarınca Grup'un Hatay İli, Iskenderun İlçesi'ndeki taşınmazın bulunduğu yerden Kıyı Kenar Çizgisi geçtiği iddiası ile ilgili taşınmazın tapu kaydının iptali ve kamu adına terkin edilmesi amacıyla dava açmıştır. Bu davaya konu olan gayrimenkulün net defter değeri bilanço tarihi itibarıyla toplam 99.936.706 TL'dir. Grup yasal süresi içinde davaya itiraz etmiş, söz konusu terkin talebine temel teşkil eden Kıyı Kenar Çizgisi'nin belirlenmesine yönelik hazırlanan bilirkişi raporunun yeniden düzenlenmesini talep etmiş, ayrıca davanın Hazine lehine sonuçlanması ihtimalini göz önünde bulundurarak mülkiyet hakkının tazmini için bir karşı dava açmıştır. Açılan davalar aleyhte sonuçlanmış ancak Şirket yasal süre içerisinde istinaf mahkemesine düzeltme talebinde bulunmuştur ve talebi kabul görmüştür. Bilanço tarihi itibarıyla hukuki süreç devam etmektedir. Grup Yönetimi, hukuk müşavirlerinin de görüşleri doğrultusunda, konsolide finansal tablolarda bu aşamada bu hususa ilişkin karşılık ayırmamıştır. Bu husus sınırlı olumlu görüşümüzü etkilememektedir.

8 ve 16 Numaralı Dipnotlar'da açıklandığı üzere, Grup'un Razi hisselerini birlikte satın aldığı konsorsiyum ortaklarından Tabosan Mühendislik İmalat ve Montaj A.Ş. ("Tabosan") 2011 yılında iflas erteleme talebiyle mahkemeye başvurmuş, mahkeme talebi reddetmiş ve Tabosan'ın iflasına ve iflas masası oluşturularak tüm işlemlerinin iflas masasına devrine karar vermiştir. Grup, Razi hisselerinin satın alımı sırasında finansman sağlanan bankalara ve İran Özelleştirme İdaresi'ne Tabosan adına müşterek müteselsil kefil olmuştur. Bu kefalet kapsamında Tabosan'ın bankalara ve İran Özelleştirme İdaresi'ne ödemesi gereken 43.780.597 TL tutarındaki borcunu kefil sıfatıyla ödemiştir. Tabosan'ın Razi'deki %10,88 hissesine isabet eden birikmiş temettü alacakları iflas masasına intikal etmiş olduğundan İflas İdaresi 8 Temmuz 2015 tarihinde Grup'a 25.278.225 TL, 4 Ağustos 2016 tarihinde ise 5.548.880 TL anapara alacağını ödemiştir. Grup'un kefaletten yapmış olduğu ödemelerden kaynaklı ana para alacağı ve rapor tarihi itibarıyla işlemiş faiz alacağı toplamı 32.482.253 TL'dir. İflas İdaresi, Grup'un bakiye alacaklarını, Tabosan'ın Razi nezdinde temettü alacağının doğması ve bunun da iflas masasına intikal etmesi şartlarıyla ve Grup'un bakiye alacaklarını karşıladığı ölçüde ödeyebilecektir. Grup yönetimi, Tabosan'ın Razi hisselerine istinaden alacağı temettü payını ve banka tarafından kendisine devredilen ipotek ve teminatlarını göz önünde bulundurarak, bu alacağa ilişkin geçmiş yıllar ve cari dönemde herhangi bir karşılık ayırmamıştır. Bu husus sınırlı olumlu görüşümüzü etkilememektedir.

16 Numaralı Dipnot'ta açıklandığı üzere, fazla gaz tüketimi nedeni ile NIOC tarafından Ahwaz General and Revolutionary Court ("Ahwa Genel ve Devrim Mahkemesi") nezdinde Razi aleyhine 43,8 milyon TL tutarında açılmış dava bulunmaktadır. 2018 yılında mahkeme, Razi'nin 97 milyon TL bedelle finansal tablolarda taşınan arsasına ipotek koymuştur. Grup Yönetimi, hukuk müşavirlerinin de görüşleri doğrultusunda, mahkeme sonucunun belirsiz olması nedeni ile konsolide finansal tablolarda bu aşamada bu hususa ilişkin karşılık ayırmamıştır. Grup yönetiminin ipoteği kaldırmak için girişimleri devam etmektedir. Bu husus sınırlı olumlu görüşümüzü etkilememektedir.

28 Ocak 2012 tarihinden itibaren İran İslam Cumhuriyeti Merkez Bankası sabit döviz kuru rejimi uygulamaktadır. Tüm döviz bazlı işlemler bu kurlar üzerinden yasal kayıtlara alınmaktadır. Cari dönemde İran İslam Cumhuriyeti'nde döviz bazlı işlemlerde piyasada kullanılan kurlar açıklanan sabit kurlardan önemli ölçüde farklılık göstermektedir. 2012 yılının Eylül ayı içerisinde İran İslam Cumhuriyeti yönetimi tarafından

İran İslam Cumhuriyeti Merkez Bankası gözetiminde bir Döviz İşlemleri Merkezi ("Merkez") oluşturulmuş ve serbest piyasa kurlarına yakın gösterge oranları açıklanmaya başlanmıştır. TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri Standardı muhtelif döviz kurlarının mevcut olduğu durumlarda, kullanılacak kurun, ilgili işlemlerin gerçekleştiği ve gelecekteki nakit akışlarının gerçekleşeceği beklenen kur olduğunu belirtmektedir. Grup Yönetimi, ekli konsolide finansal tablolardaki Razi'ye ait yabancı para değerlemelerinde, İran İslam Cumhuriyeti'ndeki kur rejiminin muğlak olması ve gelecekteki nakit akımlarının hangi kur ile gerçekleşeceğinin belirsiz olması nedeniyle, bahse konu Merkez'in açıkladığı dönem sonu döviz kurunu esas almıştır. Benzer şekilde, dönem ortalaması kurları hesaplanırken Merkez'in açıkladığı kurların ortalaması dikkate alınmıştır. Bu husus sınırlı olumlu görüşümüzü etkilememektedir.

7 no'lu dipnotta açıklandığı üzere Razi'nin İran Petrochemical Co'dan 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 64,4 milyon tutarında ticari alacağı bulunmaktadır. Grup, İran Petrochemical'dan uzun süredir tahsil edilmemiş ve teminatsız ticari alacakları için karşılık ayırmamıştır. Razi İran Petrochemical Co ile ticaretine devam etmekte olup ilgili tutarın tahsilatı için de görüşmelerine devam etmektedir. Bu husus sınırlı olumlu görüşümüzü etkilememektedir.

4) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Yatırım teşviklerinden ve geçmiş yıl zararlarından oluşturulan ertelenmiş vergi varlıkları	
Grup'un yatırım teşvik belgeleri kapsamında yaptığı yatırım harcamalarına ilişkin 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yararlanabileceği kurumlar vergisi avantajları bulunmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bu yatırım teşvik belgeleri kapsamında toplamda 44.892.214 TL ertelenmiş vergi varlığı kaydedilmiştir. Ayrıca, Grup, gelecek mali yıllar için öngörülen vergilendirilebilir karlar üzerinden ve geçmişteki zararların vergi matrahından indirebileceği dönemleri dikkate alarak, geçmişteki mali zararlarla ilgili olarak finansal tablolara yansıtılan ertelenmiş vergi varlığının geri kazanılabilirliğine ilişkin bir tahminde bulunmuştur. Bu tahmine dayanılarak mali zararlar ile ilgili 64.039.560 TL tutarında ertelenmiş vergi varlığı kayıtlara alınmıştır. Ertelenmiş vergi varlıklarının muhasebeleştirilip muhasebeleştirilmeyeceğini belirleyen gelecekteki vergilendirilebilir karın tahmin edilmesinde belirsizlikler mevcuttur ve değerlendirme süreci muhakeme gerektirmesi ile birlikte tahmin ve varsayımlara dayandığı için ertelenmiş gelir varlıklarının ölçülmesi ve geri kazanılabilirliğinin değerlendirilmesi denetimimiz açısından kilit bir denetim konusudur. Ertelenmiş vergi varlıkları ile ilgili açıklamalar not 28'te ve geri kazanılabilirliğine ilişkin varsayımlar not 2'de sunulmuştur.	Denetim prosedürlerimiz, Yönetim Kurulunun gelecek yıl bütçeleri ve iş planları ile geçmiş tecrübelerle dayanarak yeterli gelecek vergilendirilebilir kar yaratma olasılığına ilişkin olarak yapmış olduğu varsayım ve tahminlerin değerlendirilmesini, Grup'un vergi pozisyonunun, vergilendirilebilir kar tahminlerinin zamanlamasını dikkate alınmasını ve ilgili vergi mevzuatının uygulanmasına ilişkin olarak bilgi birikimi ve tecrübemizi içermektedir. Ayrıca, yatırım teşvikleri kaynaklı oluşturulan ertelenmiş vergi varlıklarının etkisini incelemek üzere denetim ekibine kuruluşumuzla aynı denetim ağına dahil bir başka kuruluşun vergi uzmanları dâhil edilmiştir. İlgili ertelenmiş vergi aktiflerinin ölçülmesi vergi uzmanlarının incelemesine ve değerlendirilmesine sunulmuştur. Prosedürlerimiz süresince, temel tahminlerin tutarlılığı değerlendirilmiş olup, Grup şirketlerin mali zararlarının, vergi uygulamalarının ve finansal tablo açıklamalarının eksiksiz ve doğru olması konusunda prosedürler uygulanmıştır. Konsolide finansal tablolarda yer alan açıklamaların TFRS'lere uygunlukları da değerlendirilmiştir.

5) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Topluluk yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Topluluğun sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Topluluğu tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Topluluğun finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

6) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Topluluğun iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Topluluğun sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Topluluğun sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, topluluk içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Topluluk denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

- 1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 11 Mart 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.
- 2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirketin 1 Ocak - 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- 3) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Tolga Kirelli'dir.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Tolga Kirelli, SMMM
Sorumlu Denetçi

11 Mart 2019
İstanbul, Türkiye

KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU.....	1-2
KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
KONSOLİDE ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU.....	4
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	5
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR	6-72
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	6-7
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR.....	7-28
NOT 3 DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR	29
NOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	30-32
NOT 5 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	32-33
NOT 6 KISAVE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR	33-36
NOT 7 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR.....	36-37
NOT 8 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	38-39
NOT 9 STOKLAR	39
NOT 10 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	40
NOT 11 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER.....	41
NOT 12 MADDİ DURAN VARLIKLAR.....	41-43
NOT 13 DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR.....	44
NOT 14 TAAHHÜTLER	44
NOT 15 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	45
NOT 16 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	45-48
NOT 17 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	48-49
NOT 18 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	49
NOT 19 SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ.....	50
NOT 20 TÜREV ARAÇLAR.....	50-51
NOT 21 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ.....	51-52
NOT 22 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ.....	52
NOT 23 NİTELİKLERİNEGÖREGİDERLER	53
NOT 24 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER	53
NOT 25 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER	53
NOT 26 FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ.....	54
NOT 27 DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ	54
NOT 28 GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)	54-58
NOT 29 PAY BAŞINA KAZANÇ	58
NOT 30 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	59-60
NOT 31 FİNANSAL ARAÇLAR	60-61
NOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ.....	62-70
NOT 33 FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR).....	71
NOT 34 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR.....	72

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal durum tablosu
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

		Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız	Bağımsız
		denetimden geçmiş	denetimden geçmiş
	Notlar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
VARLIKLAR			
Dönen varlıklar:			
Nakit ve nakit benzerleri	5	368.851.076	227.960.860
Finansal yatırımlar	31	35.397.720	79.972.354
Ticari alacaklar			
-İlişkili taraflardan ticari alacaklar	30	104.052.340	66.765.089
-İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	7	543.266.746	347.394.493
Diğer alacaklar			
-İlişkili taraflardan diğer alacaklar	30	-	132.977
-İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	8	216.078.981	198.708.598
Stoklar	9	1.108.978.905	972.164.142
Peşin ödenmiş giderler	10	27.772.069	68.232.462
Türev araçlar	20	-	85.916
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	28	2.113.481	482.023
Diğer dönen varlıklar	18	21.373.133	27.602.260
Toplam dönen varlıklar		2.427.884.451	1.989.501.174
Duran varlıklar:			
Finansal yatırımlar	31	6.662.887	42.585.948
Diğer alacaklar			
-İlişkili taraflardan diğer alacaklar	30	-	60.276.145
-İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	8	59.948.500	14.119.733
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	3	18.904.335	12.879.760
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	63.809.825	69.638.999
Maddi duran varlıklar	12	1.552.653.459	1.222.887.066
Maddi olmayan duran varlıklar			
-Şerefiye	13	121.614.875	181.331.891
-Diğer maddi olmayan duran varlıklar	13	20.694.884	28.950.307
Peşin ödenmiş giderler	10	19.573.127	19.837.304
Ertelenen vergi varlıkları	28	63.416.831	55.978.837
Toplam duran varlıklar		1.927.278.723	1.708.485.990
Toplam varlıklar		4.355.163.174	3.697.987.164

Takip eden notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi**31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla
konsolide finansal durum tablosu
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)**

		Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
	Notlar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
KAYNAKLAR			
Kısa vadeli yükümlülükler:			
Kısa vadeli borçlanmalar	6	1.352.015.844	912.317.544
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	6	198.437.226	54.914.049
Ticari borçlar			
-İlişkili taraflara ticari borçlar	30	1.431.632	17.417.334
-İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	7	778.200.783	814.981.212
Çalışanlara sağlanan faydalara kapsamında borçlar	17	31.205.404	33.663.131
Diğer borçlar			
-İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	8	34.850.852	221.497.832
Ertelenmiş gelirler	10	41.334.435	16.541.386
Dönem karı vergi yükümlülüğü	28	4.680.658	17.143.787
Türev araçlar	20	4.703.497	-
Kısa vadeli karşılıklar			
-Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	17	32.496.815	42.251.136
-Diğer kısa vadeli karşılıklar	16	66.365.157	49.140.281
Toplam kısa vadeli yükümlülükler		2.545.722.303	2.179.867.692
Uzun vadeli yükümlülükler:			
Uzun vadeli borçlanmalar	6	59.850.476	72.295.391
Diğer borçlar			
-İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	8	349.323.784	-
Uzun vadeli karşılıklar			
-Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	17	116.286.123	196.320.157
Ertelenen vergi yükümlülüğü	28	26.528.482	41.992.837
Toplam uzun vadeli yükümlülükler		551.988.865	310.608.385
Toplam yükümlülükler		3.097.711.168	2.490.476.077
Özkaynaklar:			
Ödenmiş sermaye	19	334.000.000	334.000.000
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
-Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları	27	328.930.319	261.940.485
-Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(937.828)	(1.458.551)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
-Yabancı para çevrim farkları		(213.293.368)	(68.388.089)
-Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar	3	-	(28.376.207)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler			
- Yasal yedekler	19	52.295.108	52.295.108
Geçmiş yıllar karları		434.038.586	387.155.939
Net dönem karı veya zararı		(64.340.136)	33.317.912
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		870.692.681	970.486.597
Kontrol gücü olmayan paylar		386.759.325	237.024.490
Toplam özkaynaklar		1.257.452.006	1.207.511.087
Toplam kaynaklar		4.355.163.174	3.697.987.164

Takip eden notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla
ait konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)**

		Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
	Notlar	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
Hasılat	21	4.559.086.668	3.487.261.450
Satışların maliyeti	21	(3.279.309.282)	(2.968.797.796)
Brüt kar		1.279.777.386	518.463.654
Genel yönetim giderleri	22	(151.894.048)	(170.128.235)
Pazarlama giderleri	22	(350.838.860)	(278.525.716)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	24	720.918.514	325.505.241
Esas faaliyetlerden diğer giderler	24	(1.113.512.910)	(310.782.176)
Esas faaliyet karı		384.450.082	84.532.768
Yatırım faaliyetlerinden gelirler / (giderler)	25	(11.234.651)	6.662.917
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından paylar	3	6.024.575	4.693.731
Finansman gideri öncesi faaliyet karı		379.240.006	95.889.416
Finansman gideri, net	26	(238.262.659)	(84.334.666)
Vergi öncesi kar		140.977.347	11.554.750
- Dönem vergi gideri	28	(4.833.529)	(5.302.407)
- Ertelenmiş vergi geliri	28	19.411.409	19.570.325
Toplam vergi gideri, net		14.577.880	14.267.918
Net dönem karı		155.555.227	25.822.668
Dönem karının dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		219.895.363	(7.495.244)
Ana ortaklık payları		(64.340.136)	33.317.912
Diğer kapsamlı gelirler:			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları / (kayıpları)	17	650.904	(641.520)
Diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler	28	(130.181)	128.304
Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları	12	74.433.149	(700.386)
Diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler	28	(7.443.315)	70.039
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar			
Yabancı para çevrim farkları		(265.108.639)	(14.756.840)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların yabancı para çevrim farkları kayıpları	3	28.376.207	(2.947.695)
Diğer kapsamlı gider		(169.221.875)	(18.848.098)
Toplam kapsamlı gider / (gelir)		(13.666.648)	6.974.570
Toplam kapsamlı gider / gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		99.692.003	(16.353.153)
Ana ortaklık payları		(113.358.651)	23.327.723
Pay başına kazanç (kr)	29	(0,0019)	0,0010

Takip eden notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide özkaynak değişim tablosu
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Kar veya zararda sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		Kar veya zararda sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		Birikmiş karlar		Birikmiş karlar				
	Ödenmiş sermaye	Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları / azalışları	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları ve kayıpları	Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirlerinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar	Yabancı para çevrim farkları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar kar / zararları	Net dönem karı / zararı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Toplam özkaynaklar
1 Ocak 2017 itibariyle bakiyeler	334.000.000	262.570.832	(945.335)	(25.428.512)	(62.489.158)	41.378.380	466.809.637	(68.736.970)	947.158.874	254.459.191	1.201.618.065
Transferler	-	-	-	-	-	10.916.728	(79.653.698)	68.736.970	-	-	-
Kar payları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.081.548)	(1.081.548)
Toplam kapsamlı gelir / (gider)	-	(630.347)	(513.216)	(2.947.695)	(5.898.931)	-	-	33.317.912	23.327.723	(16.353.153)	6.974.570
31 Aralık 2017 itibariyle bakiyeler	334.000.000	261.940.485	(1.458.551)	(28.376.207)	(68.388.089)	52.295.108	387.155.939	33.317.912	970.486.597	237.024.490	1.207.511.087
1 Ocak 2018 itibariyle bakiyeler	334.000.000	261.940.485	(1.458.551)	(28.376.207)	(68.388.089)	52.295.108	387.155.939	33.317.912	970.486.597	237.024.490	1.207.511.087
Açılış düzeltmelerinin etkisi(*)	-	-	-	-	-	-	13.564.735	-	13.564.735	14.185.180	27.749.915
Bağlı ortaklık alımı (Not 2.4)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35.857.652	35.857.652
İştirak satışından kaynaklı çıkışlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferler	-	-	-	-	-	-	33.317.912	(33.317.912)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir / (gider)	-	66.989.834	520.723	28.376.207	(144.905.279)	-	-	(64.340.136)	(113.358.651)	99.692.003	(13.666.648)
31 Aralık 2018 itibariyle bakiyeler	334.000.000	328.930.319	(937.828)	-	(213.293.368)	52.295.108	434.038.586	(64.340.136)	870.692.681	386.759.325	1.257.452.006

(*) Şirketin bağlı ortaklığı Razi'nin 2007 yılından önce çalışmaya başlamış ve National Iranian Oil Company ("NIOC") Emeklilik Fonu Sistemine tabi olan çalışanları mevcuttur. Şirket bu çalışanlara ilişkin karşılığın 31 Aralık 2017 tarihi itibariyle 27.749.916 TL daha az olması gerektiğini tespit etmiş ve geçmiş yıllar karlarını cari yılda artırarak bu düzeltmeyi kayıtlara almıştır.

Takip eden notlar Konsolide Finansal Tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla****ait konsolide nakit akış tablosu****(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)**

		Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2018	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2017
	Notlar		
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları			
Dönem karı		155.555.227	25.822.668
<i>Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler:</i>			
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler	12,13,23	70.152.958	71.843.896
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	3	(6.024.575)	(4.693.731)
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	17	74.132.884	112.851.145
Faiz giderleri ile ilgili düzeltmeler		133.624.166	116.583.330
Stok değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	9	10.096.864	8.294.639
Vadeli alımlardan kaynaklanan ertelenmiş finansman gideri		-	4.474.366
Dava ve/veya ceza karşılıkları/(iptali) ile ilgili düzeltmeler	16	(3.769.651)	5.605.762
Alacaklar değer düşüklüğü/(iptali) ile ilgili düzeltmeler		1.290.086	4.432.603
Vergi (geliri)/gideri ile ilgili düzeltmeler	28	(14.577.880)	(14.267.918)
Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar/ (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	25	652.179	(152.439)
Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değer kayıpları /(kazançları) ile ilgili düzeltmeler	25	5.829.174	(6.510.478)
Türev finansal araçların gerçeğe uygun değer kazançlarına ilişkin düzeltmeler	20	4.789.413	(85.916)
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit		431.750.845	324.197.927
<i>İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler:</i>			
Ticari alacaklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(227.795.964)	(35.598.134)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış ile ilgili düzeltmeler		45.540.266	14.928.190
Stoklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(37.409.562)	(155.319.693)
Ticari borçlardaki artış ile ilgili düzeltmeler		293.646.476	215.922.208
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlardaki azalış		(2.457.727)	(2.004.237)
Ertenenmiş gelirlerindeki artış/(azalış)		24.793.049	(17.895.407)
Peşin ödenmiş giderlerdeki artış/(azalış)		40.724.570	28.793.515
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki azalış/(artış) ile ilgili düzeltmeler		(512.047.119)	27.414.853
İşletme sermayesinde gerçekleşen diğer azalış ile ilgili düzeltmeler		(237.395.024)	(47.213.121)
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		(180.650.190)	353.226.101
Vergi ödemeleri	28	(15.054.984)	(3.731.287)
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler	17	(59.812.558)	(73.298.837)
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		(255.517.732)	276.195.977
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları			
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	12, 13	(69.840.423)	(110.222.458)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	12, 13	11.603.762	2.244.605
Diğer nakit çıkışları		(43.370.162)	(53.444.164)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		(101.606.823)	(161.422.017)
Finansman faaliyetlerinin nakit akışları			
Ödenen faiz		(99.508.235)	(103.625.493)
Ödenen temettüleri		-	(1.081.549)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri		2.700.686.948	3.310.609.737
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(2.164.155.945)	(3.211.263.819)
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		437.022.768	(5.361.124)
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış		79.898.213	109.412.836
Dönem başı nakit ve nakit benzeri değerler	5	223.188.075	125.519.427
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		56.141.423	(11.744.188)
Dönem sonu nakit ve nakit benzeri değerler	5	359.227.711	223.188.075

Takip eden notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Gübre Fabrikaları T.A.Ş. ve bağlı ortaklıkları (hep birlikte "Grup"), Gübre Fabrikaları T.A.Ş. ("Gübretaş" veya "Şirket"), üç bağlı ortaklığı ve iki iştirakinden oluşmaktadır. Gübretaş 1952 yılında kurulmuş olup, faaliyet konusu kimyevi gübre üretimi, alımı ve satımıdır.

Şirket, faaliyetinin önemli bir bölümünü Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ("TKK") ile gerçekleştirmektedir. Şirket'in kanuni merkezi İstanbul'da olup, diğer üretim yerleri ve bürolarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Birim	Faaliyet durumu
Yarımca Tesisleri Müdürlüğü	Üretim / Liman / Depolama
İzmir Bölge Müdürlüğü	Satış-Pazarlama / Sıvı-Toz Gübre Üretimi / Depolama
Samsun Bölge Müdürlüğü	Satış-Pazarlama / Depolama
İskenderun Bölge Müdürlüğü	Satış-Pazarlama / Liman / Depolama
Tekirdağ Bölge Müdürlüğü	Satış-Pazarlama / Depolama
Ankara Bölge Müdürlüğü	Satış-Pazarlama
Diyarbakır Bölge Müdürlüğü	Satış-Pazarlama
Antalya Bölge Müdürlüğü	Satış-Pazarlama
Urfa Bölge Müdürlüğü	Satış-Pazarlama

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Şirket'in ve bağlı ortaklıklarının toplam 1.639 (31 Aralık 2017: 1.531) çalışanı bulunmaktadır.

Halka açık olan Şirket'in hisselerinin %24,05'lik kısmı Borsa İstanbul'da ("BİST") işlem görmekte olup, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır.

Şirket'in sermayesinin %10 ve daha üzerinde paya sahip ortaklar aşağıda listelenmiştir:

Adı	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Pay oranı	Pay tutarı	Pay oranı	Pay tutarı
TKK	%75,95	253.684.607	%75,95	253.684.607
Halka Açık	%24,05	80.315.393	%24,05	80.315.393
Toplam	%100,00	334.000.000	%100,00	334.000.000

Bağlı ortaklıklar

Gübretaş, 24 Mayıs 2008 tarihinde İran'da kimyevi gübre ve gübre hammaddeleri üretim ve satışı faaliyetinde bulunan Razi Petrochemical Co.'ye ("Razi") iştirak etmiştir. Gübretaş'ın Razi'nin sermayesindeki payı bilanço tarihi itibarıyla %48,88'dir (31 Aralık 2017: %48,88). Razi'nin 5 kişilik yönetim kurulunun 3 üyesini Gübretaş belirlemekte olduğundan ve dolayısıyla operasyonel yönetiminde kontrol gücü Gübretaş'ta bulunduğundan dolayı Razi bir bağlı ortaklık olarak değerlendirilmiştir.

Razi, 2010 yılı sonunda petrokimya ürünlerinin İran dışındaki satış faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere Türkiye'de Raintrade Petrokimya ve Dış Ticaret A.Ş.'yi ("Raintrade") kurmuştur. Raintrade faaliyetlerine 2011 yılının Nisan ayında başlamıştır. Razi'nin Raintrade'e sahiplik oranı %100 olup Grup'un dolaylı sahiplik oranı %48,88'dir.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)**

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Razi, 2012 yılında aynı bölgede yerleşik bulunan ve 2010 yılında faaliyete başlayan 126.000 ton/yıl kapasiteli fosforik asit üretim tesisine sahip Arya Phosphoric Jonoob Co. Şirketinin ("Arya") %87,5 oranındaki hissesini satın almıştır. 2013 yılında kalan %12,5 de hisseyi alarak Arya'nın %100 hissesine sahip olmuştur. Böylece Arya'nın bağlı ortaklığı haline gelmiştir. Grup'un dolaylı sahiplik oranı %48,88'dir.

5 Mart 2018 tarihinde imzalanan paylaşım sözleşmesi ile Şirket, Negmar Denizcilik Yatırım A.Ş. ("Negmar") sermayesinde sahip olduğu %40 oranında payı Etis Denizcilik Yatırım A.Ş.'ye devretmiştir. Buna mukabil, Negmar'ın sahip olduğu Nbulkgas Deniz İşletmeciliği Limited Şirketi ("Nbulkgas")'nin %100 hissesi Şirket'e devrolmuştur. Bu doğrultuda Şirket IGLC Anka Shipping Investment S.A. ("IGLC Anka") ve IGLC Dicle Shipping Investment S.A. ("IGLC Dicle")'nin %50 hisselerine dolaylı pay sahibi olmuştur. Şirket'in Nbulkgas üzerinde kontrol gücü bulunduğu ve IGLC Anka ile IGLC Dicle'nin yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğunu Gübretaş belirlediğinden ve operasyonel yönetiminde kontrol gücü Gübretaş'ta olduğundan tüm şirketler bağlı ortaklık olarak değerlendirilmişler ve tam konsolidasyon yoluyla konsolide finansal tablolara dahil edilmişlerdir. Grup'un faaliyetleri üzerinde kontrol gücü bulunan IGLC Anka ve IGLC Dicle'de dolaylı sahiplik oranı %50, Nbulkgas üzerindeki sahiplik oranı %100'dür. 26 Aralık 2014 tarihinde Türkiye'de kurulmuş bulunan Nbulkgas ve 19 Eylül 2013 tarihinde Panama'da kurulmuş bulunan IGLC Anka ve IGLC Dicle şirketleri deniz taşımacılığı faaliyetleri gerçekleştirmektedir.

İştirakler

Grup, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri dışında Türkiye'de kurulu bulunan hakim ortağının bağlı ortaklığı olan Tarnet Tarım Kredi Bilişim ve İletişim Hizmetleri A.Ş.'ye ("Tarnet") %15,78 oranında iştirak etmiştir.

Şirket, 13 Nisan 2009 tarihinde Türkiye'de zirai ilaç üretimi ve satışı faaliyetinde bulunan Tarkim Bitki Koruma Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye ("Tarkim") iştirak etmiştir. Bilanço tarihi itibarıyla iştirak oranı %40'tır (31 Aralık 2017: %40).

Konsolide finansal tabloların onaylanması

Konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve 11 Mart 2019 tarihinde yayınlanması için yetki verilmiştir. Genel Kurul'un konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)**

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1. Sunuma İlişkin Temel Esaslar

Uygulanan finansal raporlama standartları

Şirket ve Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklık ve iştirakleri, yasal defterlerini ve kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu ("TTK") ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır. İran'da faaliyet gösteren bağlı ortaklık ise muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını İran Riyali ("IRR") cinsinden ve İran mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadır.

Grup'un konsolide finansal tabloları, SPK'nın 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 nolu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGGK") tarafından Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ("UFRS") uyumlu olacak şekilde yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınarak hazırlanmıştır. TMS/TFRS, UFRS'de meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla tebliğler aracılığıyla güncellenmektedir.

Konsolide finansal tablolar, maddi duran varlıklar sınıfı içerisinde yer alan arazi ve binaların yeniden değerlemesi, yatırım amaçlı gayrimenkullerin ve türev finansal araçların makul değerleri ile (bilanço tarihindeki) ölçümü haricinde tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihi maliyetin belirlenmesinde, genellikle varlıklar için ödenen tutar gerçeğe uygun değer olarak dikkate alınmaktadır.

İşletmenin sürekliliği

Grup konsolide finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamıştır.

Kullanılan para birimi

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket'in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.

Şirket'in İran'da faaliyet gösteren bağlı ortaklığının fonksiyonel para birimi İran Riyali (IRR) ve 2018 yılında iştirak ettiği IGLC Anka ve IGLC Dicle şirketlerinin fonksiyonel para birimi Amerikan Doları (USD)'dir. TMS 21 Döviz Kurlarındaki Değişikliklerin Etkileri'ne göre konsolidasyonda Grup'un yabancı ülkelerdeki bağlı ortaklıklarının aktif ve pasifleri bilanço günündeki parite ile Türk Lirası'na çevrilir. Gelir ve gider kalemleri ise dönemde gerçekleşen ortalama kur ile Türk Lirası'na çevrilir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları özkaynaklar içerisinde yabancı para çevrim farkları hesabında takip edilmektedir. Oluşan çevrim farkları, faaliyetin sona erdiği dönemde gelir ya da gider yazılır.

Kullanılan kurlar aşağıdaki gibidir:

Döviz cinsi	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Dönem sonu	Dönem ortalaması	Dönem sonu	Dönem ortalaması
IRR/TL	0,000070145	0,000089246	0,00010458	0,000010969
USD/TL	5,2609	4,8378	3,7099	3,6445

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) Değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

i) 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TFRS 15 - Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat

KGK Eylül 2016'da TFRS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat standardını yayınlamıştır. Yayımlanan bu standart, UMSK'nın Nisan 2016'da UFRS 15'e açıklık getirmek için yaptığı değişiklikleri de içermektedir. Standarttaki yeni beş aşamalı model, hasılatın muhasebeleştirme ve ölçüm ile ilgili gereklilikleri açıklamaktadır. Standart, müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılatın uygulanacak olup bir işletmenin olağan faaliyetleri ile ilgili olmayan bazı finansal olmayan varlıkların satışının muhasebeleştirilip ölçülmesi için model oluşturmaktadır. TFRS 15'in uygulama tarihi 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleridir. TFRS 15'e geçiş için iki alternatif uygulama sunulmuştur; tam geriye dönük uygulama veya modifiye edilmiş geriye dönük uygulama. Modifiye edilmiş geriye dönük uygulama tercih edildiğinde önceki dönemler yeniden düzenlenmeyecek ancak mali tablo notlarında karşılaştırmalı rakamsal bilgi verilecektir. Söz konusu standardın Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TFRS 9 Finansal Araçlar

KGK, Ocak 2017'de TFRS 9 Finansal Araçlar'ı nihai haliyle yayınlamıştır. TFRS 9 finansal araçlar muhasebeleştirme projesinin üç yönünü: sınıflandırma ve ölçme, değer düşüklüğü ve finansal riskten korunma muhasebesini bir araya getirmektedir. TFRS 9 finansal varlıkların içinde yönetildikleri iş modelini ve nakit akım özelliklerini yansıtan akılcı, tek bir sınıflama ve ölçüm yaklaşımına dayanmaktadır. Bunun üzerine, kredi kayıplarının daha zamanlı muhasebeleştirilebilmesini sağlayacak ileriye yönelik bir 'beklenen kredi kaybı' modeli ile değer düşüklüğü muhasebesine tabi olan tüm finansal araçlara uygulanabilen tek bir model kurulmuştur. Buna ek olarak, TFRS 9, banka ve diğer işletmelerin, finansal borçlarını gerçeğe uygun değeri ile ölçme opsiyonunu seçtikleri durumlarda, kendi kredi değerliliklerindeki düşüşe bağlı olarak finansal borcun gerçeğe uygun değerindeki azalmadan dolayı kar veya zarar tablosunda gelir kaydetmeleri sonucunu doğuran "kendi kredi riski" denilen konuyu ele almaktadır. Standart ayrıca, risk yönetimi ekonomisini muhasebe uygulamaları ile daha iyi ilişkilendirebilmek için geliştirilmiş bir finansal riskten korunma modeli içermektedir. TFRS 9, 1 Ocak 2018 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Söz konusu standardın Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TFRS 4 'Sigorta Sözleşmeleri' standardında değişiklikler yayımlamıştır. TFRS 4'te yapılan değişiklik iki farklı yaklaşım sunmaktadır: 'örtülü yaklaşım (overlay approach)' ve 'erteleyici yaklaşım (deferral approach)'. Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Değişiklikler Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

TFRS Yorum 22 Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Avans Bedelleri

KGK'nın 19 Aralık 2017'de yayımladığı bu yorum yabancı para cinsinden alınan veya yapılan avans ödemelerini kapsayan işlemlerin muhasebeleştirilmesi konusuna açıklık getirmektedir.

Bu yorum, ilgili varlığın, gider veya gelirin ilk muhasebeleştirilmesinde kullanılacak döviz kurunun belirlenmesi amacı ile işlem tarihini, işletmenin avans alımı veya ödemesinden kaynaklanan parasal olmayan varlık veya parasal olmayan yükümlülüklerini ilk muhasebeleştirdiği tarih olarak belirtmektedir. İşletmenin bu Yorumu gelir vergilerine, veya düzenlediği sigorta poliçelerine (reasürans poliçeleri dahil) veya sahip olduğu reasürans poliçelerine uygulamasına gerek yoktur.

Yorum, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu yorumun Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TFRS 2 Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırma ve Ölçümü (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler standardında değişiklikler yayınlamıştır. Değişiklikler, belirli hisse bazlı ödeme işlemlerinin nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiği ile ilgili TFRS 2'ye açıklık getirilmesini amaçlamaktadır. Değişiklikler aşağıdaki konuların muhasebeleştirilmesini kapsamaktadır;

- a. nakit olarak ödenen hisse bazlı ödemelerin ölçümünde hakediş koşullarının etkileri,
- b. stopaj vergi yükümlülükleri açısından net mahsup özelliği bulunan hisse bazlı ödeme işlemleri,
- c. işlemin niteliğini nakit olarak ödenen hisse bazlı işlemde özkaynağa dayalı hisse bazlı işleme dönüştüren hüküm ve koşullardaki değişiklikler.

Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişiklikler Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller: Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Transferleri (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TMS 40 "Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller" standardında değişiklik yayınlamıştır. Yapılan değişiklikler, kullanım amacı değişikliğinin, gayrimenkulün 'yatırım amaçlı gayrimenkul' tanımına uymasına ya da uygunluğunun sona ermesine ve kullanım amacı değişikliğine ilişkin kanıtların mevcut olmasına bağlı olduğunu belirtmektedir. Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TFRS Yıllık İyileştirmeler – 2014-2016 Dönemi

KGK Aralık 2017'de, aşağıda belirtilen standartları değiştirerek, TFRS Standartları 2014-2016 dönemine ilişkin Yıllık İyileştirmelerini yayınlamıştır:

- TMS 28 "İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar": Bu değişiklik, iştirakteki veya iş ortaklığındaki yatırım, bir girişim sermayesi kuruluşu veya benzeri işletmeler yoluyla dolaylı olarak ya da bu işletmelerce doğrudan elde tutuluyorsa, işletmenin, iştirakteki ve iş ortaklığındaki yatırımlarını TFRS 9 Finansal Araçlar uyarınca gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak ölçmeyi seçebilmesinin, her iştirak veya iş ortaklığının ilk muhasebeleştirilmesi sırasında geçerli olduğuna açıklık getirmektedir. Değişiklik, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

Söz konusu değişiklikler Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 16 Kiralama İşlemleri

KGK Nisan 2018'de TFRS 16 "Kiralama İşlemleri" standardını yayımlanmıştır. Yeni standart, faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayrımını ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilançoya alınmasını gerektirmektedir. Kiralayan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. TFRS 16, TMS 17 ve TMS 17 ile ilgili Yorumların yerine geçecek olup 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve erken uygulamaya izin verilmektedir.

Kiracılar, bu standardı kısa vadeli kiralamalara (kira süresi 12 ay ve daha kısa olan kiralamalar) veya dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalara (örneğin kişisel bilgisayarlar, bazı ofis ekipmanları, vb.) uygulamama istisnasına sahiptir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihte kiracı, kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer (kiralama yükümlülüğü) ve aynı tarih itibarıyla ilgili kullanım hakkı varlığını da kayıtlarına alarak kira süresi boyunca amortismanına tabi tutar. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Kiracı, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, kiracının alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiracı, kiralama yükümlülüğü üzerindeki faiz gideri ile kullanım hakkı varlığının amortisman giderini ayrı olarak kaydetmelidir.

Kiracının, belirli olayların gerçekleşmesi halinde kiralama yükümlülüğünü yeniden ölçmesi söz konusu olacaktır (örneğin kiralama süresindeki değişiklikler, ileriye dönük kira ödemelerinin belirli bir endeks veya orandaki değişimler nedeniyle değişikliğe uğraması, vb.). Bu durumda kiracı, kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçüm etkisini kullanım hakkı varlığı üzerinde bir düzeltme olarak kaydedecektir.

Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir, ancak yapılan ön analizlere ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir:

TFRS 16'ya geçiş:

Grup, TFRS 16'yi kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşım ile uygulamayı planlamaktadır. Grup, daha önce TMS 17 Kiralama İşlemleri uygulayarak kiralama olarak tanımladığı sözleşmelere bu Standart'ı uygulamayı tercih edecektir. Bu sebeple Grup daha önce TMS 17'ye göre kiralama olarak tanımlamadığı sözleşmelere bu Standart'ı uygulamayacaktır.

Grup, geçiş tarihi itibarıyla kiralama süresi 12 ay veya daha kısa bir süre içinde bitecek kiralamalar ve düşük değerli kiralamalar için tanınan kolaylaştırıcı uygulamalardan faydalanmayı planlamaktadır. Grup'un ofis ekipman kiralamaları (kişisel bilgisayarlar, fotokopi makinaları gibi) düşük değerli kiralama olarak değerlendirilmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

Grup, TFRS 16'nın konsolide finansal tablolarına etkisini bağlı ortaklıkları da dahil olmak üzere değerlendirmiş olup, yapılan taslak değerlendirmeye göre, mevcut kira sözleşmelerine istinaden yaklaşık önemli bir etki öngörülmemektedir.

TMS 28 "İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar"da yapılan değişiklikler (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar standardında değişikliklerini yayınlamıştır. Söz konusu değişiklikler, iştirak veya iş ortaklığındaki net yatırımın bir parçasını oluşturan iştirak veya iş ortaklığındaki uzun vadeli yatırımlar için TFRS 9 Finanslar Araçları uygulayan işletmeler için açıklık getirmektedir.

TFRS 9 Finansal Araçlar, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar uyarınca muhasebeleştirilen iştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımları kapsamamaktadır. Söz konusu değişiklikle KGK, TFRS 9'un sadece şirketin özkaynak yöntemi kullanarak muhasebeleştiği yatırımları kapsam dışında bıraktığına açıklık getirmektedir. İşletme, TFRS 9'u, özkaynak yöntemine göre muhasebeleştiği ve özü itibarı ile ilgili iştirak ve iş ortaklıklarındaki net yatırımın bir parçasını oluşturan uzun vadeli yatırımlar dahil olmak üzere iştirak ve iş ortaklıklarındaki diğer yatırımlara uygulayacaktır.

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 10 ve TMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları - Değişiklik

KGK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017'de TFRS 10 ve TMS 28'de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir. Grup söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir.

TFRYK 23 Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler

Yorum, gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlikler olması durumunda, "TMS 12 Gelir Vergileri"nde yer alan muhasebeleştirme ve ölçüm gereksinimlerinin nasıl uygulanacağına açıklık getirmektedir.

Gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlik olması durumunda, yorum:

- (a) işletmenin belirsiz vergi muamelelerini ayrı olarak değerlendirip değerlendirmedini;
- (b) işletmenin vergi muamelelerinin vergi otoriteleri tarafından incelenmesi konusunda yapmış olduğu varsayımları;
- (c) işletmenin vergilendirilebilir karını (vergi zararını), vergi matrahını, kullanılmamış vergi zararlarını, kullanılmamış vergi indirimlerini ve vergi oranlarını nasıl belirlediğini ve
- (d) işletmenin bilgi ve koşullardaki değişiklikleri nasıl değerlendirdiğini ele almaktadır.

Yorum, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. İşletme bu yorumu erken uygulaması durumunda, erken uyguladığına dair açıklama yapacaktır. İşletme, ilk uygulamada, bu yorumu UMS 8'e uygun olarak geriye dönük, ya da ilk uygulama tarihinde birikmiş etkiyi geçmiş yıl kar zararının (veya uygunsa, özkaynak kaleminin diğer bir unsurunun) açılış bakiyesine bir düzeltme olarak kaydetmek suretiyle geriye dönük olarak uygulayabilir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Yıllık İyileştirmeler - 2015-2017 Dönemi

KGK Ocak 2019'da aşağıda belirtilen standartları değiştirerek, TFRS Standartları'nın 2015-2017 dönemine ilişkin Yıllık İyileştirmelerini yayınlamıştır:

- *TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar* — TFRS 3'teki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak muhasebeleştirdiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesi gerektiğine açıklık getirmektedir. TFRS 11'deki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak muhasebeleştirdiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesine gerek olmadığına açıklık getirmektedir.
- *TMS 12 Gelir Vergileri*: Değişiklikler, temettülere (kar dağıtımı) ilişkin tüm gelir vergisi etkilerinin, vergilerin nasıl doğduğuna bakılmaksızın kar veya zararda muhasebeleştirilmesi gerektiği konusuna açıklık getirmektedir.
- *TMS 23 Borçlanma Maliyetleri*: Değişiklikler, ilgili varlık amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma geldikten sonra ödenmemiş özel borçlanmaların bulunması durumunda, ilgili borcun şirketin genellikle genel borçlanmalarındaki aktifleştirme oranını belirlerken borçlandığı fonların bir parçası durumuna geldiğine açıklık getirmektedir.

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme (TMS 19 Değişiklikler)

KGK Ocak 2019'de TMS 19 Değişiklikler "Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme"yi yayınlamıştır. Değişiklik; planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme gerçekleştikten sonra yıllık hesap döneminin kalan kısmı için tespit edilen hizmet maliyetinin ve net faiz maliyetinin güncel aktüeryal varsayımları kullanarak hesaplanmasını gerektirmektedir. Değişiklikler, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. İşletme bu değişiklikleri erken uygulaması durumunda, erken uyguladığına dair açıklama yapacaktır. Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Negatif Tazminli Erken Ödeme Özellikleri (TFRS 9 Değişiklik)

Bazı erken ödenebilir finansal varlıkların işletme tarafından itfa edilmiş maliyetinden ölçülebilmeleri için TFRS 9 Finansal Araçlar'da ufak değişiklikler yayınlamıştır.

TFRS 9'u uygulayan işletme, erken ödenebilir finansal varlığı, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarar yansıtılan varlık olarak ölçmektedir. Değişikliklerin uygulanması ile, belirli koşulların sağlanması durumunda, işletmeler negatif tazminli erken ödenebilir finansal varlıkları itfa edilmiş maliyetinden ölçebileceklerdir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

iii) Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut UFRS standartlarındaki değişiklikler UMSK tarafından yayınlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiştir. Fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGK tarafından TFRS'ye uyarlanmamıştır/yayınlanmamıştır ve bu sebeple TFRS'nin bir parçasını oluşturmazlar. Grup konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS'de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

Yıllık İyileştirmeler - 2010–2012 Dönemi

UFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

UMSK, sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan UFRS 17'yi yayımlamıştır. UFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de karın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirmesini sağlayan bir model getirmektedir UFRS 17, 1 Ocak 2021 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Standart Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

İşletmenin tanımlanması (UFRS 3 Değişiklikleri)

UMSK Ekim 2018'de UFRS 3 'İşletme Birleşmeleri'inde yer alan işletme tanımına ilişkin değişiklikler yayımlamıştır. Bu değişikliğin amacı, bir işletmenin işletme birleşimi olarak mı yoksa bir varlık edinimi olarak mı muhasebeleştirileceğini belirlemeye yardımcı olmaktadır.

Değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- İşletme için minimum gereksinimlerin netleştirilmesi
- Piyasa katılımcılarının eksik unsurları tamamlaması konusundaki değerlendirmenin ortadan kaldırılması
- İşletmelerin edinme sürecin önemli olup olmadığını değerlendirmesine yardımcı uygulama rehberi eklenmesi
- İşletmenin ve çıktıların tanımlarını sınırlandırmak ve
- İsteğe bağlı bir gerçeğe uygun değer konsantrasyon testi yayımlamak.

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

Önemliliğin Tanımı (UMS 1 ve UMS 8 Değişiklikleri)

Ekim 2018'de UMSK, "UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu" ve "UMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar" standartlarında değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklerin amacı, "önemlilik" tanımını standartlar arasında uyumlu hale getirmek ve tanımın belirli kısımlarını açıklığa kavuşturmadır. Yeni tanıma göre, bilginin saklanması, hatalı olması veya verilmemesi durumunda finansal tabloların birincil kullanıcılarının bu tablolara dayanarak verdikleri

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

kararları etkileyebileceği varsayılabilirse, bilgi önemlidir. Değişiklikler, bilginin önemliliğinin niteliğine, büyüklüğüne veya her ikisine bağlı olacağını açıklamaktadır. Şirketler bilginin tek başına veya başka bilgiler ile birlikte kullanıldığında finansal tablolar üzerindeki etkisinin önemliliğini değerlendirmek ile yükümlüdür.

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

2.3.1 Hasılat

Grup, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren yürürlüğe giren TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda hasılatın muhasebeleştirilmesinde aşağıda yer alan beş aşamalı modeli kullanmaya başlamıştır.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Bu modele göre öncelikle müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt edilen mal veya hizmetler değerlendirilmekte ve söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verilen her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlenmektedir. Sonrasında ise edim yükümlülüklerinin zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği tespit edilmektedir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır. Mal veya hizmet devri taahhüdü niteliğindeki edim yükümlülükleri ile alakalı hasılat, mal veya hizmetlerin kontrolünün müşterilerin eline geçtiğinde muhasebeleştirilir.

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

- a) Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
- b) Müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
- c) Mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,
- d) Müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği ve
- e) Müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

2.3.2 Temettü ve faiz geliri

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen etkin faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir.

Temettü geliri, hissedarların temettü alma hakkı doğduğu zaman kayda alınır.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.3 Kira geliri

Yatırım amaçlı gayrimenkullerden elde edilen kira geliri, ilgili kiralama sözleşmesi boyunca doğrusal yöntemle muhasebeleştirilir.

2.3.4 Stoklar

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlendirilmektedir.

Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ile satışı gerçekleştirmek için yüklenilmesi gereken tahmini maliyetlerin toplamının indirilmesiyle elde edilir. Stokların net gerçekleşebilir değeri maliyetinin altına düştüğünde, stoklar net gerçekleşebilir değerine indirgenir ve değer düşüklüğünün olduğu yılda gelir tablosuna gider olarak yansıtılır. Daha önce stokların net gerçekleşebilir değere indirgenmesine neden olan koşulların geçerliliğini kaybetmesi veya değişen ekonomik koşullar nedeniyle net gerçekleşebilir değerde artış olduğu kanıtlandığı durumlarda, ayrılan değer düşüklüğü karşılığı iptal edilir. İptal edilen tutar önceden ayrılan değer düşüklüğü tutarı ile sınırlıdır.

Maliyet sistemi olarak safha maliyet sistemi kullanılmaktadır. Stoklarda ilk madde mamul ve emtia için ilk giren ilk çıkar, yardımcı ve yedek malzemeler için aylık hareketli ortalama maliyet yöntemi uygulanmaktadır.

2.3.5 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya değer artış kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup ilk olarak maliyet değerleri ve buna dahil olan işlem maliyetleri ile ölçülürler. Başlangıç muhasebeleştirilmesi sonrasında yatırım amaçlı gayrimenkuller, bilanço tarihi itibarıyla piyasa koşullarını yansıtan gerçeğe uygun değer ile değerlendirilir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan kazanç veya zararlar oluştukları dönemde kar veya zarar tablosuna dahil edilirler.

Sahibi tarafından kullanılmakta olan gayrimenkuller gerçeğe uygun değer esaslı ile gösterilen yatırım amaçlı bir gayrimenkule dönüştüğü tarihe kadar amortismanla tabi tutulmuş, bu tarihten sonra amortisman hesaplanmamıştır.

2.3.6 Maddi duran varlıklar

Arazi ve binalar, yeniden değerlendirilmiş tutarlarıyla ifade edilir. Yeniden değerlendirilmiş tutar, yeniden değerlendirme tarihinde tespit edilen gerçeğe uygun değerden sonraki dönemlerde oluşan birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü indirilerek tespit edilir. Yeniden değerlemeler bilanço tarihinde belirlenecek gerçeğe uygun değer in defter değerinden önemli farklılık göstermeyeceği şekilde, düzenli aralıklarla yapılır.

Söz konusu arazi ve binaların yeniden değerlendirilmesinden kaynaklanan artış, özkaynaktaki yeniden değerlendirme fonuna kaydedilir. Yeniden değerlendirme sonucu oluşan değer artışı, maddi duran varlıkla ilgili daha önceden gelir tablosunda gösterilen bir değer düşüklüğünün olması durumunda öncelikle söz konusu değer düşüklüğü nispetinde gelir tablosuna kaydedilir. Bahse konu arazi ve binaların yeniden değerlendirilmesinden oluşan defter değerindeki azalış, söz konusu varlığın daha önceki yeniden değerlendirilmesine ilişkin yeniden değerlendirme fonunda bulunan bakiyesini aşması durumunda gelir tablosuna kaydedilir.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.6 Maddi duran varlıklar (devamı)

Yeniden değerlendirilen binaların amortismanı gelir tablosunda yer alır. Yeniden değerlendirilen gayrimenkul satıldığında veya hizmetten çekildiğinde yeniden değerlendirme fonunda kalan bakiye doğrudan dağıtılmamış karlara transfer edilir.

Arazi ve binalar dışında maddi duran varlıkları maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri indirildikten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların, maliyet veya değerlendirilmiş tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve gelir tablosuna dahil edilir.

Amortisman maddi duran varlıklar için aşağıda öngörülen ekonomik ömürler dikkate alınarak doğrudan kıst amortisman yöntemi kullanılarak hesaplanır. (Not 12)

Binalar, yeraltı ve yerüstü düzenleri	10-50 Yıl
Makine, tesis ve cihazlar	3-40 Yıl
Taşıt araçları	4-10 Yıl
Döşeme ve demirbaşlar	3-15 Yıl
Özel maliyetler	5 Yıl

2.3.7 Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, varlıkla ilişkilendirilen görülebilir gelecekteki ekonomik yararların işletme için gerçekleşmesinin muhtemel olması ve varlığın maliyetinin güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi durumunda, muhasebeleştirilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıklar ilk muhasebeleştirilmesi sırasında maliyet bedeliyle ölçülmektedir. Aynı olarak elde edilen bir maddi olmayan duran varlığın maliyet bedeli satın alma fiyatından indirim ve iskontolar düşüldükten sonra, ithalat vergileri ve iade edilmeyen alış vergileri, varlığı amaçlanan kullanımına hazır hale getirmeye yönelik, doğrudan varlıkla ilişkilendirilebilen her türlü maliyet dahil edilerek tespit edilmektedir.

Cari dönemde maddi olmayan duran varlıklar maliyet bedelleri üzerinden ekonomik ömürlerine göre normal itfa yöntemi ile itfa edilmektedir. Bilançoda yer alan maddi olmayan duran varlıklar ve belirsiz ekonomik ömrü olanlar dışında tutar 5 yılda itfa edilmektedir

2.3.8 Varlıklarda değer düşüklüğü

Şerefiye gibi belirsiz ömrü olan varlıklar itfaya tabi tutulmazlar. Bu varlıklar için her yıl değer düşüklüğü testi uygulanır. Amortisman ve itfaya tabi olan maddi ve maddi olmayan varlıklar için ise defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.8 Varlıklarda değer düşüklüğü (devamı)

Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Şerefiye ve ekonomik ömrü belirsiz olanlar haricinde değer düşüklüğüne tabi olan finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir.

2.3.9 Borçlanma maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar (özellikli varlıklar) söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemde konsolide gelir tablosuna kaydedilmektedir.

2.3.10 Şerefiye

Konsolide finansal tablolarda, iktisap edilen Grup'un net varlıklarının makul değerindeki payı ile satın alma fiyatı arasındaki farkı gösteren şerefiye için, TFRS 3 İşletme Birleşmeleri Standardı çerçevesinde muhasebeleştirilen şerefiye her yıl sonunda değer düşüklüğü olup olmadığının tespiti için test edilir ve varsa değer düşüklüğü karşılığı ayrılır.

Değer düşüklüğü testinde, şerefiye, Grup'un her bir nakit üreten birimine tahsis edilir. Şerefiyenin tahsis edilmiş olduğu nakit üreten birimlerde değer düşüklüğünün olup olmadığını kontrol etmek amacıyla her yıl ya da değer düşüklüğünü göstergesi olduğu durumlarda daha sık değer düşüklüğü testi uygulanır. Nakit üreten birimin geri kazanılabilir tutarının defter değerinden düşük olduğu durumlarda, değer düşüklüğü ilk olarak nakit üreten birime tahsis edilen şerefiyenin defter değerini azaltmak için kullanılır ve sonra nispi oranları dahilinde diğer varlıkların defter değerini azaltmak için kullanılır. Şerefiye için ayrılmış değer düşüş karşılığı, daha sonraki dönemlerde iptal edilemez.

Bir işletmenin satışından doğan kar ve zararlar satılan kuruluş üzerindeki şerefiyenin kayıtlı değerini de içerir.

2.3.11 Finansal araçlar

Finansal varlıklar

Finansal bir varlık veya finansal bir yükümlülük, sadece finansal araca ilişkin sözleşme hükümlerine taraf olduğunda finansal durum tablosuna alınmaktadır. Finansal araçların normal yoldan alımı veya satımı, işlem tarihinde ya da teslim tarihinde muhasebeleştirme yöntemlerinden biri kullanılarak finansal tablolara alınır veya finansal tablo dışı bırakılır. Menkul değerlerin alım ve satım işlemleri teslim tarihinde muhasebeleştirilmektedir. Finansal araçların ilk muhasebeleştirilmesinde, sınıflandırması, sözleşmeye bağlı şartlara ve ilgili iş modeline bağlıdır. TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat kapsamında değerlendirilen varlıklar dışındaki bir finansal varlık veya finansal yükümlülük ilk defa finansal tablolara alınırken gerçeğe uygun değerinden ölçülmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimleri kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlık ve yükümlülüklerin ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilmekte veya gerçeğe uygun değerden düşülmektedir.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.11 Finansal araçlar (devamı)

Grup'un TFRS 9 kapsamında finansal varlıkları ve yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

Finansal varlıklar:

Finansal yatırımlar, gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde, gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkilendirilebilen harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden muhasebeleştirilir. Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı olan işlem tarihinde kayıtlara alınır veya kayıtlardan çıkarılır.

Finansal varlıklar "gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", "itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar", "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar" olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar:

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar; alım-satım amacıyla elde tutulan finansal varlıklardır. Bir finansal varlık kısa vadede elden çıkarılması amacıyla edinildiği zaman söz konusu kategoride sınıflandırılır. Finansal riske karşı etkili bir koruma aracı olarak belirlenmemiş olan türev ürünleri teşkil eden bahse konu finansal varlıklar da gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırılır.

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar:

Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda finansal varlık itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır. Etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti ile değerlemeye tabi tutulmakta ve varsa değer azalışı için karşılık ayrılmaktadır. Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerden kazanılan faiz gelirleri dönem kar/zararında faiz geliri olarak muhasebeleştirilmektedir.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar:

Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan ve buna ek olarak finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumlarında finansal varlık, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılmaktadır.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların müteakip değerlemesi gerçeğe uygun değerleri üzerinden yapılmaktadır. Ancak, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde tespit edilemiyorsa, sabit bir vadesi olanlar için iç verim oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedel üzerinden; sabit bir vadesi olmayanlar için gerçeğe uygun değer fiyatlandırma modelleri veya iskonto edilmiş nakit akış teknikleri kullanılarak değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerindeki değişikliklerden kaynaklanan ve menkul kıymetlerin etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyeti ile gerçeğe uygun değeri arasındaki farkı ifade eden gerçekleşmemiş kar veya zararlar özkaynak kalemleri içerisinde "Finansal Varlıklar Değer Artış / Azalış Fonu" hesabı altında gösterilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar elden çıkarılmaları durumunda gerçeğe uygun değer uygulaması sonucunda özkaynak hesaplarında oluşan değer, dönem kar/zararına yansıtılmaktadır.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.11 Finansal araçlar (devamı)

Finansal varlıkların kayda alınması ve bilanço dışı bırakılması:

Grup, finansal varlık veya yükümlülükleri, ilgili finansal araç sözleşmelerine taraf olduğu takdirde bilançosuna yansıtmaktadır. Grup finansal varlığın tamamını veya bir kısmını, sadece söz konusu varlıkların konu olduğu sözleşmeden doğan haklar üzerindeki kontrolünü kaybettiği zaman kayıttan çıkartır. Grup finansal yükümlülükleri ancak sözleşmede tanımlanan yükümlülüğü ortadan kalkar, iptal edilir veya zaman aşımına uğrar ise kayıttan çıkartır.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü / beklenen zarar karşılığı:

Her raporlama tarihinde, değer düşüklüğü kapsamındaki finansal aracın kredi riskinde ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana önemli bir artış olup olmadığı değerlendirilir. Bu değerlendirme yapılırken, finansal aracın temerrüt riskinde meydana gelen değişim dikkate alınır. Beklenen zarar karşılığı tahmini tarafsız, olasılıklara göre ağırlıklandırılmış ve geçmiş olaylar, mevcut şartlar ve gelecekteki ekonomik şartlara ilişkin tahminler hakkında desteklenebilir bilgiler içermektedir.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla kayıtlı değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler dönem kar zararında muhasebeleştirilir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte, yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Türev finansal varlıklar

Grup, yabancı para riskinden korunmak için türev finansal araçlar tutmaktadır ve gerçeğe uygun değer farkı kar / zarara yansıtılan finansal araç olarak sınıflamaktadır. Türev araçların ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Bir finansal araç, ileriki bir tarihte satılmak veya geri satın alınmak amacıyla edinilmiş ise bu grupta sınıflanır. Türev araçlar, gerçeğe uygun değerinin pozitif olması durumunda varlık, negatif olması durumunda ise yükümlülük olarak muhasebeleştirilmektedir.

Grup'un gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlarını vadeli yabancı para alım-satım sözleşmelerinden oluşturmaktadır. Türev finansal araçlar ilk kayıtlara alınmalarına müteakiben, gerçeğe uygun değerleriyle ölçülüp gerçeğe uygun değerlerindeki değişimler gerçekleştiği anda kar veya zarara yansıtılmıştır.

Satılmaya hazır finansal varlıklar

Grup tarafından elde tutulan ve aktif bir piyasada işlem gören borsaya kote özkaynak araçları ile bazı borçlanma senetleri satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve gerçeğe uygun değerleriyle gösterilir. Grup'un aktif bir piyasada işlem görmeyen ve borsaya kote olmayan fakat satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflanan özkaynak araçları bulunmakta ve gerçeğe uygun değerleri güvenilir olarak ölçülemediği için maliyet değerleriyle gösterilmektedir.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.11 Finansal araçlar (devamı)

Ticari alacaklar:

Alıcıya ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile itfa edilmiş değerinden muhasebeleştirilir. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, fatura tutarından gösterilmiştir.

Finansal tablolarda itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacakların değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıkları "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçülmektedir.

Değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasını takiben, değer düşüklüğüne uğrayan alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan değer düşüklüğü karşılığından düşülerek esas faaliyetlerden diğer gelirlere kaydedilir.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Finansal yükümlülükler

Finansal bir yükümlülük ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılmayan finansal yükümlülüklerin ilk muhasebeleştirilmesi sırasında, ilgili finansal yükümlülüğün yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir. Finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

2.3.12 Finansal kiralama işlemleri

Kiralama - kiralayan durumunda Grup

Mülkiyete ait risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemi, finansal kiralama olarak sınıflandırılır. Diğer kiralamalar faaliyet kiralaması olarak sınıflanır.

Faaliyet kiralamasına ilişkin kira gelirleri, ilgili kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile muhasebeleştirilir. Kiralamanın gerçekleşmesi ve müzakere edilmesinde katlanılan doğrudan başlangıç maliyetleri kiralanana varlığın maliyetine dâhil edilir ve doğrusal yöntem ile kira süresi boyunca itfa edilir.

Mülkiyete ait risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemleri, finansal kiralama olarak sınıflandırılırken diğer kiralamalar faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.12 Finansal kiralama işlemleri (devamı)

Faaliyet kiralamaları için yapılan ödemeler (kiralayandan kira işleminin gerçekleşebilmesi için alınan veya alınacak olan teşvikler de kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile gelir tablosuna kaydedilir), kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile gelir tablosuna kaydedilir.

2.3.13 Kur değişiminin etkileri

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket'in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Her bir işletmenin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (her bir işletmenin fonksiyonel para birimi dışındaki para birimleri) gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Bilançoda yer alan döviz endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak fonksiyonel para birimine çevrilmektedir.

Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değer belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle TL'ye çevrilmiştir.

Kur farkları, aşağıda belirtilen durumlar haricinde, oluştukları dönemdeki kar ya da zararda muhasebeleştirilir:

- Geleceğe yönelik kullanım amacıyla inşa edilmekte olan varlıklarla ilişkili olan ve yabancı para birimiyle gösterilen borçlar üzerindeki faiz maliyetlerine düzeltme kalemi olarak ele alınan ve bu tür varlıkların maliyetine dâhil edilen kur farkları,
- Yabancı para biriminden kaynaklanan risklere (risklere karşı finansal koruma sağlamaya ilişkin muhasebe politikaları aşağıda açıklanmaktadır) karşı finansal koruma sağlamak amacıyla gerçekleştirilen işlemlerden kaynaklanan kur farkları,
- Yurtdışı faaliyetindeki net yatırımın bir parçasını oluşturan, çevrim yedeklerinde muhasebeleştirilen ve net yatırımın satışında kar ya da zararla ilişkilendirilen, ödenme niyeti ya da ihtimali olmayan yurtdışı faaliyetlerden kaynaklanan parasal borç ve alacaklardan doğan kur farkları.

Grup'un yabancı faaliyetlerindeki varlık ve yükümlülükler, konsolide finansal tablolarda bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak TL cinsinden ifade edilir. Gelir ve gider kalemleri, işlemlerin gerçekleştiği tarihteki kurların kullanılması gereken dönem içerisindeki döviz kurlarında önemli bir dalgalanma olmadığı takdirde (önemli dalgalanma olması halinde, işlem tarihindeki kurlar kullanılır), dönem içerisindeki ortalama kurlar kullanılarak çevrilir. Oluşan kur farkı özkaynak olarak sınıflandırılır ve Grup'un çevrim fonuna transfer edilir. Söz konusu çevrim farklılıkları yabancı faaliyetin elden çıkarıldığı dönemde konsolide gelir tablosuna kaydedilir.

Yurtdışında faaliyet satın alımından kaynaklanan şerefiye ve gerçeğe uygun değer düzeltmeleri, yurtdışındaki faaliyetin varlık ve yükümlülüğü olarak ele alınır ve dönem sonu kuru kullanılarak çevrilir.

2.3.14 Pay başına kazanç

Konsolide gelir tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net karın, yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.14 Pay başına kazanç (devamı)

Türkiye’de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları “bedelsiz hisse” yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip “bedelsiz hisse” dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunmuştur.

2.3.15 Raporlama döneminden sonraki olaylar

Raporlama döneminden sonraki olaylar; kara ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir.

2.3.16 Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda konsolide finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir

2.3.17 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun yurt içi ve dışında kurulu bağlı ortaklıklarına konsolide vergi beyannamesi hazırlama izin vermediğinden, konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir Grup şirketi bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri ya da geliri, cari vergi gideri ve ertelenmiş vergi gideri ya da gelirinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, konsolide gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.17 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler (devamı)

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde, şerefiye hesaplanmasında ya da satın alanın, satın alınan bağlı ortaklığın tanımlanabilen varlık, yükümlülük ve şarta bağlı borçlarının gerçeğe uygun değerinde elde ettiği payın satın alım maliyetini aşan kısmının belirlenmesinde vergi etkisi göz önünde bulundurulur.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.18 Çalışanlara sağlanan faydalar

Kıdem tazminatları

Türkiye’de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı ("TMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir. İran’da uygulanan kıdem tazminatı uygulaması Türkiye’deki uygulama ile benzerlikler göstermekte, herhangi önemli bir fark bulunmamaktadır. Buna ek olarak Razi’nin özelleştirilmesi sürecinde çalışanlara erken emeklilik hakkı tanınmış ve bu hakka ilişkin yükümlülük Razi tarafından TMS 19 kapsamında kayıtlara alınmıştır.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır.

Kıdem teşvik primi

Yürürlükteki toplu iş sözleşmesi uyarınca sözleşme kapsamındaki personele belirli kıdem sürelerini tamamladıkları yıllarda kıdem teşvik primi ödenmektedir. Söz konusu teşvik primi için hesaplanan yükümlülük kayıtlara yansıtılmaktadır (Not 17).

İzin karşılıkları

Şirket personelinin önceki yıllarda kullanmadığı izinler neticesinde oluşmuş bulunan izin ücretleri için karşılık ayrılmaktadır (Not 17).

2.3.19 Nakit akış tablosu

Konsolide nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları, Grup’un gübre ve petrokimya ürünleri satışı faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Grup’un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve bu faaliyetlerden elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Grup’un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Nakit ve nakit benzeri değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

2.3.20 Sermaye ve temettüleri

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, temettü dağıtım kararı alındığı dönemde birikmiş kardan indirilerek ödenecek temettü yükümlülüğü olarak sınıflandırılır.

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.21 Konsolidasyon esasları

a) 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Gübretaş'ın ve bağlı ortaklıklarının finansal tablolarını kapsamaktadır.

b) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan bağlı ortaklıkların oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından değişiklik göstermemiştir. Bağlı ortaklıklarına ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı yatırım değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir.

Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

c) Şirket'in önemli etkiye sahip olduğu yatırımlar özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılmak suretiyle konsolidasyon kapsamına alınırlar. Özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen yatırımlar konsolide finansal durum tablosunda, alış maliyetinin üzerine Grup'un iştirakin net varlıklarındaki payına alım sonrası değişikliklerin eklenmesi veya çıkarılması ve varsa değer düşüklüğü karşılığının düşülmesiyle gösterilmektedir. Konsolide kapsamlı gelir tablosu, Grup'un iştirakin faaliyetleri sonucundaki payını yansıtmaktadır. Bu yatırımların kar veya zararına henüz yansıtılmamış tutarların bu yatırımların özkaynaklarında ortaya çıkardığı değişiklikler de Grup'un yatırımdaki payı oranında yatırımın defter değerinde düzeltme yapılmasını gerekli kılabilir. Bu değişikliklerden Grup'a düşen pay doğrudan Grup'un kendi özkaynaklarında muhasebeleştirilir.

d) Grup'un toplam oy haklarının %20'nin altında olduğu veya %20'nin üzerinde olmakla birlikte Grup'un önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

e) Bağlı ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda kontrol gücü olmayan pay olarak gösterilmiştir.

2.3.22 Önemli muhasebe tahmin ve varsayımları

Konsolide finansal tabloların TFRS'ye göre hazırlanmasında Grup Yönetimi'nin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup Yönetimi'nin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönem konsolide kapsamlı gelir tablosunda yansıtılmaktadırlar. Gelecek finansal dönemlerde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde düzeltmelere neden olma riski olan tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

2.3.22 Önemli muhasebe tahmin ve varsayımları (devamı)

Net gerçekleştirilebilir değer

Stoklar maliyetin veya net gerçekleştirilebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilir. Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satış gerçekleştirilmek için gerekli tahmini satış maliyetlerinin toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

Şerefiye değer düşüklüğü

Şerefiye Grup tarafından her yıl değer düşüklüğü için test edilir. Bilanço tarihi itibarıyla şerefiye Razi'nin satın alımı ve Razi'nin bağlı ortaklığı Arya'nın satın alımı sonucu oluşmuştur ve Razi şerefiye değer düşüklüğü testi için nakit üreten birim olarak tanımlanmıştır. Bu kullanım değeri hesaplamaları iskonto edilmiş vergi sonrası nakit akım tahminlerini içermektedir. Grup Yönetimi tarafından onaylanan yıllık bütçelere dayanmaktadır. Kullanım değeri hesaplamalarında iskonto oranı %14 büyüme oranı %4 (31 Aralık 2017: iskonto %14, büyüme %4), olarak kullanılmıştır. Kullanılan iskonto oranı vergi sonrası iskonto oranı olup Razi'nin faaliyetlerine özgü riskleri de içermektedir. Grup, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yukarıdaki varsayımları kullanarak yapmış olduğu değer düşüklüğü testleri sonucunda şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir.

Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış konsolide finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabileceği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Elde edilen veriler ışığında, Grup'un gelecekte elde edilecek vergiye tabi kar ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmiyorsa, ertelenmiş vergi varlığının tamamı ve bir kısmına karşılık ayrılır. Eğer gelecekteki faaliyet sonuçları, Grup'un şu andaki beklentilerini aşarsa, kayıtlara alınmamış ertelenmiş vergi varlığını kayıtlara almak gerekebilir.

Gayrimenkullerin gerçeğe uygun değeri

Grup'un 31 Aralık 2018 tarihindeki yatırım amaçlı gayrimenkullerinin, arsa ve binalarının gerçeğe uygun değeri Grup ile ilişkisi olmayan bağımsız bir ekspertiz şirketi tarafından gerçekleştirilen değerlemeye göre elde edilmiştir. Türkiye Sermaye Piyasası Kurulu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bir bağımsız ekspertiz şirketi olan Yetkin Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş. söz konusu yerlerdeki taşınmazların değerlemesi konusunda uygun nitelik ve deneyime sahiptir. Uluslararası Değerleme Standartları'na uygun olan Emsal Karşılaştırma Yöntemi, Maliyet Yaklaşımı ve Gelirlerin Kapitalizasyonu Yaklaşımı yöntemlerinden uygun olanıyla tespit edilmiştir. Emsal Karşılaştırma Yöntemi yakın dönemde pazara çıkarılmış ve satılmış/kiraya verilmiş benzer gayrimenkuller dikkate alınarak pazar değerini etkileyebilecek kriterler çerçevesinde fiyat ayarlaması yapıldıktan sonra birim fiyat belirlenmektedir. Değerlemedeki takdir tapu takyidatlarını dikkate almamakta ve taşınmazla ilgili herhangi bir dava bulunmadığı kabulüne dayanmaktadır. Maliyet Yaklaşımı Yöntemi var olan yapının günümüz koşullarında yeniden inşa edilme maliyetini referans almaktadır. Gelirlerin Kapitalizasyonu Yöntemi ise potansiyel gelir kaynaklarının, nakit akışlarının, boşluk-kira kayıplarının da dâhil edilip, faaliyet giderlerinin düşüldüğü ve tekrar satış hasılatının da yatırımın içine dahil edildiği, uygun bir geri dönüş iskonto oranıyla hesaplayan getiri kapitalizasyonudur.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Şirket Birleşmeleri

5 Mart 2018 tarihinde imzalanan paylaşım sözleşmesi ile Şirket, Negmar sermayesinde sahip olduğu %40 oranında payı Etis Denizcilik Yatırım A.Ş.'ye devretmiştir. Böylece özkaynaktan pay alma yöntemi ile muhasebeleştirilen Negmar'ın etkileri 31 Aralık 2018 tarihli Konsolide Finansal Tablolardan çıkarılmıştır. Buna mukabil, Negmar'ın sahip olduğu Nbulkgas %100 hissesi Şirket'e devrolmuştur. Bu doğrultuda Şirket IGLC Anka ve IGLC Dicle'nin %50 hisselerine dolaylı pay sahibi olmuştur. Şirket'in Nbulkgas üzerinde kontrol gücü bulunduğu ve IGLC Anka ile IGLC Dicle'nin yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğunu Gübretaş belirlediğinden ve operasyonel yönetiminde kontrol gücü Gübretaş'ta olduğundan tüm şirketler bağlı ortaklık olarak değerlendirilmişler ve tam konsolidasyon yoluyla konsolide finansal tablolara dahil edilmişlerdir. Grup'un IGLC Anka ve IGLC Dicle dolaylı sahiplik oranı %50 ve Nbulkgas üzerindeki sahiplik oranı %100 olmuştur.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sözkonusu işletme birleşmesi kapsamında edinilen tanımlanabilir varlıkların ve üstlenilen tanımlanabilir borçların gerçeğe uygun değerleri belirlenmiştir.

	Nbulkgas	IGLC Anka	IGLC Dicle	Satın alımdaki gerçeğe uygun değerler TL
Nakit ve nakit benzerleri	12.780	1.621.966	207.850	1.842.596
Ticari alacaklar	-	5.458.471	1.195.157	6.653.628
Diğer alacaklar	3.842.780	12.157.879	32.329.635	48.330.294
Stoklar	-	2.100.401	648.910	2.749.311
Diğer dönen varlıklar	1.131	321.441	289.326	611.898
Maddi duran varlıklar	233.141	160.889.024	180.031.669	341.153.834
Ertelenmiş vergi varlığı	46.615	-	-	46.615
Toplam varlıklar	4.136.447	182.549.182	214.702.547	401.388.176
Finansal borçlar	39.313	45.158	45.158	129.629
Ticari borçlar	53.381	2.028.094	829.702	2.911.177
Diğer borçlar	2.642.018	173.850.719	144.029.934	320.522.671
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	169.808	1.030.057	3.677.603	4.877.468
Toplam yükümlülükler	2.904.520	176.954.028	148.582.397	328.440.945
Birleşme tarihindeki net varlıklar	1.231.927	5.595.154	66.120.150	72.947.231
Birleşme tarihindeki kontrol gücü olmayan paylar	-	2.797.577	33.060.075	35.857.652
Ana ortaklık payları	1.231.927	2.797.577	33.060.075	37.089.579
Satın alma bedeli				37.089.579
Şerefiye				-

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iştiraklerin bilanço ve gelir tablosu aşağıdaki gibidir:

	Negmar Denizcilik Yatırım A.Ş.		Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar	-	39.869.994	132.159.635	60.793.636
Duran varlıklar	-	364.307.801	11.036.353	7.386.532
Kısa vadeli yükümlülükler	-	170.242.369	58.460.427	17.113.601
Uzun vadeli yükümlülükler	-	343.042.526	37.474.724	18.867.167
Net (yükümlülükler) / varlıklar		(109.107.100)	47.260.837	32.199.400

	Negmar Denizcilik Yatırım A.Ş.		Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Net satış	-	309.964.232	100.826.721	73.019.221
Net kar / (zarar)	-	1.757.177	13.235.317	9.636.485
Kontrol gücü olmayan pay	-	(340.665)	-	-
Ana ortaklık payı	-	2.097.842	-	-

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iştiraklerin konsolide finansal durum tablosunda yer alan net varlık tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Negmar Denizcilik Yatırım A.Ş. (Not 8)	-	(43.642.840)
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	18.904.335	12.879.760
Toplam net yükümlülükler	18.904.335	(30.763.080)

Özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilen iştiraklerin dönem faaliyet sonuçlarına etkisi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Negmar Denizcilik Yatırım A.Ş.		
-Net kar	-	839.137
-Yabancı para çevrim farkları	-	(2.947.695)
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş. – net kar	5.294.127	3.854.594
Toplam	5.294.127	1.746.036

	2018		2017	
	Negmar Denizcilik Yatırım A.Ş.	Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	Negmar Denizcilik Yatırım A.Ş.	Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.
İştirak oranı	0%	%40	%40	%40
Özkaynak toplamı	-	47.260.837	(109.107.100)	32.199.400
1 Ocak itibarıyla	-	12.879.760	(38.760.174)	9.025.166
Cari yıl toplam kapsamlı gelir / (gider)	-	6.024.575	(4.882.666)	3.854.594
31 Aralık itibarıyla	-	18.904.335	(43.642.840)	12.879.760

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup'un faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından düzenli olarak gözden geçirilen iç raporlara dayanarak faaliyet bölümleri belirlenmiştir. Grup'un karar almaya yetkili mercii olan Yönetim Kurulu, bölümlere tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümlerin performansının değerlendirilmesi amacıyla sonuçları ve faaliyetleri coğrafi bölümler bazında incelemektedir. Şirket'in Türkiye'de, bağlı ortaklık durumundaki Razi'nin ise İran'da faaliyeti bulunmaktadır.

Şirket Türkiye genelinde kimyevi gübre üretim, alım ve satım faaliyetleri yürütmektedir. Razi ise kimyevi gübre ve gübre hammaddeleri imalatı ve satışını yapmaktadır.

Grup Yönetimi, faaliyet sonuçlarını ve performansını TFRS'ye göre hazırlanmış konsolide finansal tablolar üzerinden değerlendirdiğinden dolayı, bölümlere göre raporlama hazırlanırken TFRS konsolide finansal tablolar kullanılmaktadır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla konsolide bilançoların bölümlere göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Türkiye	İran	Konsolidasyon düzeltmeleri	Toplam
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018
Varlıklar				
Dönen varlıklar	1.327.870.800	1.167.769.398	(67.755.747)	2.427.884.451
Duran varlıklar	1.761.234.691	474.018.940	(307.974.908)	1.927.278.723
Toplam varlıklar	3.089.105.491	1.641.788.338	(375.730.655)	4.355.163.174
Kaynaklar				
Kısa vadeli yükümlülükler	1.877.474.178	736.003.872	(67.755.747)	2.545.722.303
Uzun vadeli yükümlülükler	421.593.387	130.395.478	-	551.988.865
Özkaynaklar	790.037.927	775.388.987	(307.974.908)	1.257.452.006
Toplam kaynaklar	3.089.105.492	1.641.788.337	(375.730.655)	4.355.163.174

	Türkiye	İran	Konsolidasyon düzeltmeleri	Toplam
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2017	31 Aralık 2017	31 Aralık 2017
Varlıklar				
Dönen varlıklar	1.097.834.828	891.666.346	-	1.989.501.174
Duran varlıklar	1.252.246.568	706.845.545	(250.606.123)	1.708.485.990
Toplam varlıklar	2.350.081.396	1.598.511.891	(250.606.123)	3.697.987.164
Kaynaklar				
Kısa vadeli yükümlülükler	1.350.507.560	803.931.617	25.428.515	2.179.867.692
Uzun vadeli yükümlülükler	84.226.869	226.381.516	-	310.608.385
Özkaynaklar	915.346.967	568.198.758	(276.034.638)	1.207.511.087
Toplam kaynaklar	2.350.081.396	1.598.511.891	(250.606.123)	3.697.987.164

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait konsolide kar veya zarar tablolarının bölümlere göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Türkiye	İran	Konsolidasyon düzeltmeleri	Toplam
	1 Ocak 2018 31 Aralık 2018	1 Ocak 2018 31 Aralık 2018	1 Ocak 2018 31 Aralık 2018	1 Ocak 2018 31 Aralık 2018
Esas faaliyet gelirleri				
Satış	2.638.318.593	1.990.946.875	(70.178.800)	4.559.086.668
Satışların maliyeti	(2.219.675.317)	(1.129.812.765)	70.178.800	(3.279.309.282)
Brüt kar	418.643.276	861.134.110	-	1.279.777.386
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	(119.680.095)	(231.158.765)	-	(350.838.860)
Genel yönetim giderleri	(38.854.592)	(113.039.456)	-	(151.894.048)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler / (giderler),net	(221.838.449)	(170.755.947)	-	(392.594.396)
Esas faaliyet karı	38.270.140	346.179.942	-	384.450.082
Yatırım faaliyetlerinden gelirler,net	17.141.556	-	(28.376.207)	(11.234.651)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların zararındaki paylar	6.024.575	-	-	6.024.575
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	61.436.271	346.179.942	(28.376.207)	379.240.006
Finansman giderleri	(316.576.863)	78.314.206	-	(238.262.657)
Vergi öncesi kar	(255.140.592)	424.494.148	(28.376.207)	140.977.349
Vergi gideri	-	(4.833.529)	-	(4.833.529)
Ertelenmiş vergi gideri	17.670.661	1.740.748	-	19.411.409
Dönem karı / (zararı)	(237.469.931)	421.401.367	(28.376.207)	155.555.229

	Türkiye	İran	Konsolidasyon düzeltmeleri	Toplam
	1 Ocak 2017 31 Aralık 2017	1 Ocak 2017 31 Aralık 2017	1 Ocak 2017 31 Aralık 2017	1 Ocak 2017 31 Aralık 2017
Esas faaliyet gelirleri				
Satış	2.273.950.745	1.383.888.122	(170.577.417)	3.487.261.450
Satışların maliyeti	(2.045.439.490)	(1.093.935.723)	170.577.417	(2.968.797.796)
Brüt kar	228.511.255	289.952.399	-	518.463.654
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	(118.508.593)	(160.017.123)	-	(278.525.716)
Genel yönetim giderleri	(27.431.271)	(142.696.964)	-	(170.128.235)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler / (giderler),net	21.321.546	(5.608.775)	(989.706)	14.723.065
Esas faaliyet karı	103.892.937	(18.370.463)	(989.706)	84.532.768
Yatırım faaliyetlerinden gelirler / (giderler),net	6.662.917	-	-	6.662.917
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların zararındaki paylar	4.693.731	-	-	4.693.731
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	115.249.585	(18.370.463)	(989.706)	95.889.416
Finansman giderleri	(100.147.832)	15.813.166	-	(84.334.666)
Vergi öncesi kar	15.101.753	(2.557.297)	(989.706)	11.554.750
Vergi gideri	-	(5.302.407)	-	(5.302.407)
Ertelenmiş vergi gideri	26.373.275	(6.802.950)	-	19.570.325
Dönem karı / (zararı)	41.475.028	(14.662.654)	(989.706)	25.822.668

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

Yatırım harcamaları:

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait bölüm varlıklarına ilişkin yatırım harcamaları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Gübre Fabrikaları T.A.Ş.	57.503.480	70.333.018
Razi Petrochemical Co. ve Bağlı Ortaklıkları	9.774.848	39.889.440
Toplam	67.278.328	110.222.458

Amortisman / itfa payları:

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait bölüm varlıklarına ilişkin amortisman ve itfa payları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Gübre Fabrikaları T.A.Ş.	27.731.525	20.074.771
Razi Petrochemical Co. ve Bağlı Ortaklıkları	42.421.433	51.769.125
Toplam	70.152.958	71.843.896

NOT 5 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kasa	317.371	455.770
Banka	368.517.959	223.009.623
- Vadesiz mevduat	106.160.602	32.835.443
- Vadeli mevduat	262.357.357	190.174.180
Diğer hazır değerler (*)	15.745	4.495.467
Toplam	368.851.076	227.960.860
Bloke mevduat (**)	(9.623.365)	(4.772.785)
Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	359.227.711	223.188.075

(*) 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla, diğer hazır değerler Gübretaş'ın kredi kart alacaklarından oluşmaktadır.

(**) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Raintrade'in akreditif alımlarına ilişkin hesaplarında 9.623.365 TL bloke tutar hesaplarında bulunmaktadır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 5 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (devamı)

Vadeli mevduatlar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların vadeleri üç aydan kısa olup, etkin faiz yöntemi ile değerlendirilmiş değerleri aşağıdaki gibidir:

Vadeli mevduatlar (TL):

Faiz oranı (%)	Vade	31 Aralık 2018
18 - 24	Ocak 2019	48.484.587
Toplam		48.484.587

Faiz oranı (%)	Vade	31 Aralık 2017
10	Ocak 2018	2.000.000
Toplam		2.000.000

Vadeli mevduatlar (Döviz):

Faiz oranı (%)	Vade	Döviz cinsi	Döviz tutarı	31 Aralık 2018 TL karşılığı
Euribor	Ocak 2019	EUR	3.188	19.220
10	Ocak 2019	Mil. IRR	1.606.094	112.659.999
1,80	Ocak 2019	USD	19.235.027	101.193.551
				213.872.770

Faiz oranı (%)	Vade	Döviz cinsi	Döviz tutarı	31 Aralık 2017 TL karşılığı
Euribor+0,5	Ocak 2018	EUR	3.034	13.701
10 - 20	Ocak 2018	Mil. IRR	741.837	77.588.037
2,26 - 2,49	Ocak 2018	USD	29.314.786	110.572.442
				188.174.180

NOT 6 – KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli borçlanmalar	1.350.135.187	910.740.757
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	198.437.226	54.914.049
Kısa vadeli finansal kiralama borçları	1.880.657	1.576.787
Toplam	1.550.453.070	967.231.593

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 – KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR (devamı)

Kısa ve uzun vadeli borçlanmalar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1 yıl içerisinde ödenecek	1.550.453.070	967.231.593
1 - 5 yıl içerisinde ödenecek	59.850.476	72.295.391
Toplam	1.610.303.546	1.039.526.984

a) Kısa vadeli borçlanmalar ve uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kısa vadeli borçlanmaların ve uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımlarının detayı aşağıdaki gibidir:

Banka kredileri:

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL Tutar
EUR	Mayıs 2019	2,75 – 3,40	46.837.417	282.335.952
USD	Mart 2019	2,09	1.999.739	10.520.425
TL	Aralık 2019	14,83 – 34,00	1.189.725.341	1.189.725.341
Toplam				1.482.581.718

Diğer finansal borçlanmalar (*):

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL Tutar
Mil. IRR	Eylül 2019	18	940.771	65.990.695
Toplam				65.990.695

Finansal kiralama borçları

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL Tutar
TL	Aralık 2019	21	1.880.657	1.880.657
Toplam				1.880.657

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kısa vadeli borçlanmaların ve uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımlarının detayı aşağıdaki gibidir:

Banka kredileri:

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL Tutar
EUR	Nisan 2018	2,65-3,40	54.858.790	247.714.866
USD	Ocak 2018	3,25	19.147.289	72.221.661
TL	Mart 2018	13-15,75	481.361.899	481.361.899
Toplam				801.298.426

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 – KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR (devamı)**Diğer finansal borçlanmalar (*):**

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL tutar
EUR	Ocak 2018	Euribor+0,5	36.398.268	164.356.380
Toplam				164.356.380

(*) Kısa vadeli finansal borçlanmalar içinde yer alan tutarlar Razi'nin özelleştirilme öncesi sahibi konumundaki National Petrochemical Company ("NPC")'ye olan finansal nitelikteki borç tutarını göstermektedir.

Finansal kiralama borçları

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL tutar
TL	Aralık 2018	21	1.576.787	1.576.787
Toplam				1.576.787

b) Uzun vadeli borçlanmalar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Uzun vadeli krediler	58.261.655	68.741.400
Uzun vadeli finansal kiralama borçları	1.588.821	3.553.991
Toplam	59.850.476	72.295.391

Banka kredileri:

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL tutar
EUR	2020	3,40	5.271.513	31.776.678
TL	2022	14,83	26.484.977	26.484.977
Toplam				58.261.655

Finansal kiralama borçları

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL tutar
TL	2020	21	1.588.821	1.588.821
Toplam				1.588.821

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 – KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR (devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL tutar
EUR	Ocak 2020	3,40	15.223.430	68.741.400
Toplam				68.741.400

Finansal kiralama borçları

Para birimi	Vade	Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)	Orijinal tutar	TL tutar
TL	Eylül 2020	21	3.553.991	3.553.991
Toplam				3.553.991

NOT 7 – TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari alacaklar	488.508.390	256.058.016
İran Petrol Bakanlığı İştiraklerinden Alacaklar	64.381.842	98.183.716
Alacak senetleri	465.012	1.951.173
Kısa vadeli ticari alacaklar	553.355.244	356.192.905
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(10.088.498)	(8.798.412)
Kısa vadeli ticari alacaklar,net	543.266.746	347.394.493

Grup tahsili şüpheli görünen alacakların teminatsız olması ve tahsilat riskinin oluşması halinde şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır.

Grup'un şüpheli alacaklar ve bu alacaklarla ilgili ayrılan karşılıklara ilişkin bilgisi aşağıdaki gibidir:

Vadeden sonra geçen süre	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
9 aydan fazla	10.088.498	8.798.412
Toplam	10.088.498	8.798.412

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemler için şüpheli ticari alacaklar karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak itibarıyla	8.798.412	4.365.809
Dönem gideri	1.290.086	4.432.603
31 Aralık itibarıyla	10.088.498	8.798.412

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 – TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihi itibarıyla ticari alacaklara ilişkin teminatlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Teminat mektupları	245.044.412	268.519.609
Teminat çekleri/senetleri	790.001	60.787.401
Toplam	245.834.413	329.307.010

Kısa vadeli ticari borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
NIOC 'a borçlar	435.870.054	249.958.136
Satıcılar	337.249.522	538.327.857
Diğer ticari borçlar	5.081.207	26.695.219
Toplam	778.200.783	814.981.212

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 – DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
KDV alacakları (Razi)	142.369.070	110.967.323
Personelden alacaklar	8.849.346	9.244.740
Diğer çeşitli alacaklar (Tabosan) (*)	32.482.253	25.078.121
Diğer çeşitli alacaklar (**)	32.378.312	53.418.414
Toplam	216.078.981	198.708.598

- (*) Grup'un kefaleten yapmış olduğu ödemelerden kaynaklı ana para alacağı ve rapor tarihi itibarıyla işlemiş faiz alacağı toplamı 34.271.870 TL'dir. Grup Yönetimi İflas İdaresi'ne Tabosan'a ait Razi hisselerinden, kefaleten yapılan 5.439.402 EUR ödemeye tekabül eden %1,31 oranında hisse devrinin gerçekleştirilmesi için talepte bulunmuştur. Grup'un bu talebi İflas İdaresince kabul edilmediği için mahkemeye başvurulmuş, başvuru sonucunda 27 Haziran 2013 tarihinde, Tabosan Mühendislik ve İmalat ve Montaj San. A.Ş.'ye ait Razi hisselerinin %1,31 hissesinin masa alacaklılarına dağıtılmaması ve üzerinde her hangi bir tasarrufta bulunulmaması için ihtiyati tedbir kararı verilmiştir. Grup'un açtığı hisse devri davası reddedilmiş olup Grup tarafından temyiz edilmiş ancak Yargıtay mahkeme kararını onamıştır. Bunun üzerine Grup Yargıtay'a karar düzeltme yoluna başvurmuştur. Grup'un İflas İdaresine açmış olduğu hisse devri talepli davasının mahkeme reddetmiştir.

Grup'un kefaleten yaptığı ödemelerden kaynaklı diğer alacaklarının masaya kaydı talebi iflas idaresi tarafından reddedilmiş olduğundan, Grup bu kez İflas İdaresi aleyhinde alacak kayıt kabul davası açmıştır. İflas İdaresi Grup'un açtığı alacak kayıt davasını kabul etmiş ve bu kabul beyanı üzerine Mahkeme 15 Temmuz 2017 tarihinde Grup'un açtığı kayıt kabul davasının kabulüne karar vermiştir. Tabosan'ın Razi' deki %10,88 hissesine isabet eden birikmiş temettü alacakları iflas masasına intikal etmiş olduğundan İflas İdaresi 8 Temmuz 2017 tarihinde Grup'a 25.278.225 TL anapara alacağını ödemiştir. İş bu alacak kayıt kabul davası kesinleşmiştir. İflas idaresi Grup'un kayıt kabul kararı verilen bakiye anapara alacağı olan 5.548.880 TL'yi Grup'a 4 Ağustos 2017 tarihinde ödemiştir. İflas İdaresi, Grup'un bakiye alacaklarını ise, Tabosan'ın Razi nezdinde temettü alacağının doğması ve bunun da iflas masasına intikal etmesi şartlarıyla ve Grup'un bakiye alacaklarını karşıladığı ölçüde ödeyebilecektir.

- (**) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un diğer çeşitli alacaklarının 18.833.591 TL'si Gübretaş'ın KDV iadesine ilişkin alacaklarından oluşmaktadır (2017: 33.539.248 TL).

Uzun vadeli diğer alacaklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen depozito ve teminatlar	52.084.226	10.381.720
Personelden alacaklar (*)	2.666.364	3.738.013
Diğer uzun vadeli alacaklar	5.197.910	-
Toplam	59.948.500	14.119.733

- (*) Personelden uzun vadeli alacaklar, Razi çalışanlarına sağlanan kredilerden oluşmaktadır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 – DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR (devamı)**Kısa vadeli diğer borçlar:**

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kontrol gücü olmayan paylara temettü borçları	1.518.717	97.512.149
Özkaynaktan pay alma yöntemi ile muhasebeleştirilen finansal varlıklara ilişkin yükümlülük	-	43.642.840
Diğer borç ve yükümlülükler	33.332.135	80.342.843
Toplam	34.850.852	221.497.832

Uzun vadeli diğer borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar(*)	349.323.760	-
Toplam	349.323.760	-

(*) Grup'un konsolide edilen bağlı ortaklıkları Anka ve Dicle'nin diğer borçlarından oluşmaktadır.

NOT 9 - STOKLAR

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlk madde ve malzeme	175.923.775	307.564.906
Mamüller	259.492.688	190.011.290
Ticari mallar	465.740.737	407.533.261
Diğer stoklar	226.752.282	75.888.398
	1.127.909.482	980.997.855
Eksi: Stok değer düşüklüğü karşılığı	(18.930.577)	(8.833.713)
Toplam	1.108.978.905	972.164.142

Grup, cari dönemde stoklarına ilişkin net gerçekleşebilir değer analizini yapmış ve bu analizin sonucuna göre 18.930.577 TL değer düşüklüğü karşılığı ayırmıştır (2017: 8.833.713 TL).

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemler için stok değer düşüklüğü karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak itibariyle	(8.883.713)	(539.074)
Dönem gideri	(10.046.864)	(8.344.639)
31 Aralık itibariyle	(18.930.577)	(8.883.713)

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 10 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Stok alımı için verilen sipariş avansları	13.620.570	61.504.962
Gelecek aya ait giderler	14.151.499	6.727.500
Toplam	27.772.069	68.232.462
Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar	19.573.127	19.837.304
Toplam	19.573.127	19.837.304
Kısa vadeli ertelenmiş gelirler	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan sipariş avansları	41.334.435	16.541.386
Toplam	41.334.435	16.541.386

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

	31 Aralık 2018			31 Aralık 2017		
	Arazi ve arsalar	Binalar	Toplam	Arazi ve arsalar	Binalar	Toplam
Dönem başı net değeri	50.113.000	19.525.999	69.638.999	42.762.000	14.266.000	57.028.000
Alımlar	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklardan transfer	-	-	-	-	6.100.522	6.100.522
Gerçeğe uygun değer artışı / (azalışı)(Not 25)	(6.380.000)	550.826	(5.829.174)	7.351.000	(840.523)	6.510.477
Toplam	43.733.000	20.076.825	63.809.825	50.113.000	19.525.999	69.638.999

Grup, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönemde yatırım amaçlı gayrimenkullerinden 3.086.147 TL kira geliri elde etmiştir (31 Aralık 2017:2.354.785 TL).

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla hesapladığı amortisman ve itfa gideri 2018 için 68.412.131 TL olup, ayrıntısı aşağıda verilmiştir.

	31 Aralık 2018		
	Gübretaş	Razi	Toplam
Amortisman gideri	27.210.485	42.421.433	69.631.918
İtfa gideri	521.040	-	521.040
Toplam	27.731.525	42.421.433	70.152.958

31 Aralık 2018: 70.152.958 TL amortisman ve itfa giderinin; 66.031.402 TL'si Genel Üretim Giderleri'ne, 1.166.280 TL'si Satış ve Pazarlama Giderleri'ne, 2.955.276 TL'si Genel Yönetim Giderleri'ne dahil edilmiştir.

	31 Aralık 2017		
	Gübretaş	Razi	Toplam
Amortisman gideri	19.404.631	51.769.125	71.173.756
İtfa gideri	670.140	-	670.140
Toplam	20.074.771	51.769.125	71.843.896

31 Aralık 2017: 71.843.896 TL amortisman ve itfa giderinin; 67.291.153 TL'si Genel Üretim Giderlerine, 610.046 TL'si Satış ve Pazarlama Giderlerine, 3.942.697 TL'si Genel Yönetim Giderlerine dahil edilmiştir.

Varlıklar üzerinde rehin ve ipotekler

Grup'un bağlı ortaklığı Razi'nin 97 Milyon TL tutarındaki arsasının üzerinde NIOC tarafından Ahwaz General and Revolutionary Court ("Ahwaz Genel ve Devrim Mahkemesi") nezdinde fazla gaz tüketimi nedeniyle açılan davadan ötürü ihtiyati tedbir bulunmaktadır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Arazi ve arsalar	Yeraltı ve yerüstü düzenleri	Binalar	Tesis, makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet değeri									
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	467.703.378	125.964.958	327.708.330	1.118.941.632	10.857.084	32.882.870	1.018.158	59.072.463	2.144.148.873
Çevrim farkı	(47.653.693)	-	(38.406.589)	(299.311.680)	(3.191.807)	(6.131.851)	-	(12.078.762)	(406.774.382)
Değerleme Farkı	57.697.786	1.250.663	40.118.362	-	-	-	-	-	99.066.811
Bağlı ortaklık alımından girişler	-	-	-	3.544.582	566.856.606	449.668	-	-	570.850.856
Alımlar	9.809.076	922.984	792.676	9.259.320	1.610.083	3.756.139	-	41.128.050	67.278.328
Satışlar / iptal	(7.357.927)	-	(4.346.040)	(6.982.934)	(1.092.466)	(300.214)	-	-	(20.079.581)
Yapılmakta olan yatırımlardan transfer	7.026.427	295.976	31.479.203	2.681.422	68.463	1.177.880	-	(42.729.371)	-
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	487.225.047	128.434.581	357.345.942	828.132.342	575.107.963	31.834.492	1.018.158	45.392.380	2.454.490.905
Birikmiş amortismanlar									
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	-	(46.433.852)	(127.478.338)	(724.560.768)	(7.018.239)	(15.427.880)	(342.730)	-	(921.261.807)
Çevrim farkı	-	-	19.986.858	218.864.022	2.199.130	3.460.201	-	-	244.510.211
Değerleme Farkı	-	4.044.062	(28.677.724)	-	-	-	-	-	(24.633.662)
Bağlı ortaklık alımından girişler	-	-	-	-	(140.423.970)	-	-	-	(140.423.970)
Dönem gideri	-	(8.230.283)	(10.149.164)	(44.658.423)	(954.617)	(3.731.296)	(167.307)	-	(67.891.090)
Satışlar / iptal	-	-	695.265	6.638.361	209.558	319.687	-	-	7.862.871
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	-	(50.620.073)	(145.623.103)	(543.716.808)	(145.988.138)	(15.379.288)	(510.037)	-	(901.837.447)
31 Aralık 2018 net değer	487.225.047	77.814.508	211.722.839	284.415.534	429.119.825	16.455.204	508.121	45.392.380	1.552.653.459

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar hesabı içerisinde aktifleştirilmiş kur farkı ve faiz bulunmamaktadır. (2017: 8.939.865 TL)

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)**

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Arazi ve arsalar	Yeraltı ve yerüstü düzenleri	Binalar	Tesis, makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet değeri									
1 Ocak 2017 açılış bakiyesi	460.149.818	59.895.278	334.392.130	1.133.978.599	10.230.291	27.012.387	1.018.158	88.846.999	2.115.523.660
Çevrim farkı	(5.689.177)	-	(4.337.125)	(34.232.559)	(322.310)	(675.347)	-	(2.886.996)	(48.143.514)
Alımlar	13.242.737	1.872.433	71.546	3.300.293	887.946	6.600.043	-	82.960.845	108.935.843
Satışlar / iptal	-	(7.081.232)	(1.021.614)	(15.144.587)	(1.248.298)	(1.403.725)	-	-	(25.899.456)
Yatırım amaçlı gayrimenkullere transfer	-	-	(6.267.660)	-	-	-	-	-	(6.267.660)
Yapılmakta olan yatırımlardan transfer	-	71.278.479	4.871.053	31.039.886	1.309.455	1.349.512	-	(109.848.385)	-
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	467.703.378	125.964.958	327.708.330	1.118.941.632	10.857.084	32.882.870	1.018.158	59.072.463	2.144.148.873
Birikmiş amortismanlar									
1 Ocak 2017 açılış bakiyesi	-	(49.754.294)	(119.225.077)	(706.730.703)	(6.763.208)	(12.919.553)	(225.105)	-	(895.617.940)
Çevrim farkı	-	-	214.911	20.791.879	209.548	491.562	-	-	21.707.900
Dönem gideri	-	(3.760.577)	(8.869.106)	(52.725.033)	(1.391.882)	(4.309.533)	(117.625)	-	(71.173.756)
Satışlar / iptal	-	7.081.019	233.796	14.103.089	927.303	1.309.644	-	-	23.654.851
Yatırım amaçlı gayrimenkullere transferler	-	-	167.138	-	-	-	-	-	167.138
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	-	(46.433.852)	(127.478.338)	(724.560.768)	(7.018.239)	(15.427.880)	(342.730)	-	(921.261.807)
31 Aralık 2017 net değer	467.703.378	79.531.106	200.229.992	394.380.864	3.838.845	17.454.990	675.428	59.072.463	1.222.887.066

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Haklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1 Ocak açılış bakiyesi	30.393.260	29.129.804
Alımlar	2.562.095	1.286.615
Satışlar / iptal	(39.232)	(23.159)
Çevrim farkı	(7.271.155)	-
31 Aralık kapanış bakiyesi	25.644.968	30.393.260

Birikmiş amortisman:

1 Ocak açılış bakiyesi	(1.442.953)	(785.165)
Cari dönem itfa gideri	(2.261.868)	(670.140)
Satışlar / iptal	-	12.352
Çevrim farkı	(1.245.263)	-
31 Aralık kapanış bakiyesi	(4.950.084)	(1.442.953)
Net defter değeri	20.694.884	28.950.307

Şerefiye:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1 Ocak itibariyle bakiye	181.331.891	188.461.258
Çevrim farkı	(59.717.016)	(7.129.367)
31 Aralık itibariyle bakiye	121.614.875	181.331.891

NOT 14 - TAAHHÜTLER

Razi hisselerinin alımı

Razi hisselerinin satın alım sözleşmesi ("Sözleşme") hükümleri uyarınca, Grup ve diğer konsorsiyum üyeleri İran Özelleştirme Kurumu'na ("Kurum") hisselerine ilişkin tüm borçlarını tasfiye edene kadar Razi hisselerini rehin etmişlerdir. Grup ve diğer konsorsiyum üyeleri hisselerin Kurum nezdinde rehinli olduğu süre içerisinde herhangi bir manipülasyon veya değişiklik yapma haklarının olmadığını taahhüt ve kabul etmişlerdir. Ayrıca, Grup ve diğer konsorsiyum üyeleri noter tasdikli resmi ve ibraz edilemez bir vekaletname ile Sözleşme'ye aykırı herhangi bir davranış veya kurumun haklarını ve alacaklarını tahsil etmek konusunda zarara uğratacak herhangi bir faaliyet gerçekleştirmeleri durumunda, Kurum'un herhangi bir koşula bağlı kalmaksızın vekaletnameyi kullanarak hisselerle el koymak ve/veya başka bir kuruluşa herhangi bir fiyat ve her bir koşulla, uygun gördüğü şekilde devretme yetkisini vermişlerdir. Grup ve diğer konsorsiyum üyeleri, tüm borçlarını tasfiye etmedikleri sürece, Kurum'un yazılı onayı olmadan Razi'nin ana sözleşmesinde değişiklik yapma, mal varlıklarını devretme veya satma haklarından feragat etmişlerdir. Bilanço tarihi itibariyle Grup ve diğer konsorsiyum üyeleri hisse satın alımına ilişkin tüm borçlarını Kurum'a ödemiştir. Rapor tarihi itibariyle Gübretaş'a ait 1.368.698.169 adet hisseden, 1.225.559.793 adedi fiilen teslim alınmış olup, bakiye 143.138.376 adet hisse senedinin teslim alınmasına ilişkin süreç devam etmektedir.

Satın alım taahhütleri

Grup'un, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 97.654.559,87 USD tutarında siparişi verilip ithal edilmesi planlanan (ilgili akreditifleri açılmış) hammadde ve ticari mal satın alım taahhüdü mevcuttur (31 Aralık 2017: 169.008.961 USD).

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15 -DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

T.C. Ticaret Bakanlığı'nca 110061 sayılı Yatırım Teşvik Belgesinin tamamlama vizesi 20/09/2018 tarihinde yapılmıştır. Sabit yatırım tutarı 290.369.160 TL olarak gerçekleşmiştir. Yatırımlardan yararlanılacak destek unsurları 2018 yılı için Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi Oranı (%100), Yatırıma Katkı Oranı (%40) ve KDV istisnasından oluşmaktadır. 2018 yılında ikiz NPK tesisleri ve amonyak tankının inşa edilmesi süreçlerinde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinden ve KDV istisnasından yararlanılmıştır.

Şirket tarafından T.C. Ticaret Bakanlığı'na yapılan 26 Mart 2018 tarih ve 38928 sayılı başvuruya istinaden 16 Mayıs 2018 tarih ve 136984 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi temin edilmiştir. Söz konusu Yatırım Teşvik Belgesi 26.03.2021 tarihine kadar geçerlidir ve 84.000.000 TL tutarındaki sabit kıymet yatırım planlarını ihtiva etmektedir. Yatırımların yararlanacağı destek unsurları Vergi İndirimi Oranı (%70), Yatırıma Katkı Oranı (%30) ve KDV istisnasından oluşmaktadır. 2018 yılında İskenderun Tesisleri Modernizasyonu süreçlerinde KDV istisnasından yararlanılmıştır.

Şirket tarafından T.C. Ticaret Bakanlığı'na yapılan 26 Mart 2018 tarih ve 38927 sayılı başvuruya istinaden 11 Haziran 2018 tarih ve 137850 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi temin edilmiştir. Söz konusu Yatırım Teşvik Belgesi 26.03.2022 tarihine kadar geçerlidir ve 235.000.000 TL tutarındaki sabit kıymet yatırım planlarını ihtiva etmektedir. Yatırımların yararlanacağı destek unsurları Vergi İndirimi Oranı (%50), Yatırıma Katkı Oranı (%25), Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ve KDV istisnasından oluşmaktadır.

NOT 16 – KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Maliyet giderleri karşılığı	54.068.584	39.485.509
Dava karşılıkları	5.214.629	8.984.280
Diğer kısa vadeli karşılıklar	7.081.944	670.492
Toplam	66.365.157	49.140.281

Dava karşılığı:

	2018	2017
1 Ocak itibarıyla	8.984.280	3.378.518
İlave / karşılık iptali	(3.769.651)	5.605.762
31 Aralık itibarıyla	5.214.629	8.984.280

Denizciler Birliği Deniz Nakliyatı ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından Gübretaş aleyhine 785.193 TL kar kaybına ilişkin dava açılmıştır. Grup yönetimi, aldığı hukuki görüşler neticesinde bu davaya ilişkin konsolide finansal tablolarda bir karşılık ayırmamış, diğer davalara ilişkin 5.214.629 TL (2017: 8.984.280 TL) karşılık ayırmıştır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 16 – KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla teminat / rehin / ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018			31 Aralık 2017		
	Döviz cinsi	Döviz tutarı	TL karşılığı	Döviz cinsi	Döviz tutarı	TL karşılığı
Şirket tarafından verilen TRİ'ler						
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı (teminat)	TL	18.353.334	18.353.334	TL	19.842.647	19.842.647
B.Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
C.Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	USD	-	-	USD	27.614.532	104.159.252
D.Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
i.Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
ii.B ve C Maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı (teminat)	-	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
Toplam		18.353.334	18.353.334			124.001.899

Şarta bağlı yükümlülükler

İran ile P5+1 ülkeleri (Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin beş daimi üyesi ve Almanya) ve Avrupa Birliği arasında 2015 yılı Temmuz ayında imzalanan Ortak Geniş Aksiyon Planı (Joint Comprehensive Plan of Action – JCPOA) İran'ın nükleer faaliyetlerinin kısıtlanması karşılığında ABD, Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin İran'a nükleer faaliyetleri sonucu uyguladığı ekonomik yaptırımların kaldırılmasını ve bazı yaptırımların uygulanmasına ara verilmesini içermektedir. İran'ın anlaşma kapsamında yükümlülüklerini yerine getirdiğinin Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nca teyit edilmesi sonrası anlaşma Ocak 2016 itibarı ile uygulanmaya başlanmış ve Birleşmiş Milletler'in nükleer faaliyetleri sonucu İran'a uyguladığı yaptırımlar kaldırılmıştır.

Ancak anlaşmanın taraflarından ABD, 8 Mayıs 2018 tarihinde anlaşmadan çekildiğini ve daha önce yürürlükten kaldırılan ya da uygulanmasına ara verilen yaptırımları 90 ve 180 gün sonra 2 parça halinde tekrar uygulamaya başlayacağını ifade etmiştir. Yeniden uygulanmaya başlanan yaptırımların ilk kısmı 6 Ağustos 2018 tarihinde devreye girmiş olup, 4 Kasım 2018 tarihinde devreye alınan ikinci grup yaptırımlarda İran'ın petrol, petrol ürünleri ve petrokimya ürünlerinin ticareti de yaptırımlara konu olmuştur.

5 Kasım 2018 tarihinde ABD Hazine Bakanlığı'na bağlı Yabancı Varlıkları Kontrol Ofisi (The Office of Foreign Assets Control - OFAC) yaptırımlara tabi kişi ve kurum listesini devreye alınan yaptırımlar kapsamında güncellemiş olup, Grup bünyesindeki şirketlerinden herhangi biri bu finansal tabloların tarihi itibarıyla bu listede yer almamaktadır.

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)**

NOT 16 – KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

2011 yılı Kasım ayında, İskenderun Mal Müdürlüğü ("Hazine"), Kıyı Kanunu hükümleri ve Kıyı Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik uyarınca Hatay İli, İskenderun İlçesi, Sarıseki sınırları içerisinde bulunan ve Grup'a ait 79.350 m2 yüzölçümlü taşınmazın bulunduğu yerden Kıyı Kenar Çizgisi geçtiği iddiası ile ilgili taşınmazın tapu kaydının iptali ve kamu adına terkin edilmesi amacıyla dava açmıştır. Bu davaya konu olan gayrimenkulün net defter değeri bilanço tarihi itibarıyla toplam 99.936.706 TL'dir. Grup yasal süresi içinde davaya itiraz etmiş, söz konusu terkin talebine temel teşkil eden Kıyı Kenar Çizgisi'nin belirlenmesine yönelik hazırlanan bilirkişi raporunun yeniden düzenlenmesini talep etmiş, ayrıca davanın Hazine lehine sonuçlanması ihtimalini göz önünde bulundurarak mülkiyet hakkının tazmini için bir karşı dava açmıştır. 2018 yılı Mart ayında İskenderun 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, Mal Müdürlüğü'nün açtığı davayı kısmen kabul ederek, Hatay İli, İskenderun İlçesi, Sarıseki sınırları içerisinde bulunan ve Şirket'e ait taşınmazın 78.674,76 m² 'lik kısmının tapu kaydının iptali ile kıyı kenar çizgisi olarak terkin ile tescil dışı bırakılmasına ve fazlaya ilişkin istemin reddine ve Grubun açtığı karşı davanın reddine karar vermiştir. Grup yasal süresi içerisinde istinaf kanun yoluna başvurmuş, grubun istinaf başvurusu kabul edilmiş ve Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 15. Hukuk Dairesi Mal Müdürlüğü'nün ve Grubun davaları yönünden verilen kararları kaldırarak, dosyayı yeniden görülmek üzere yerel mahkemeye iade etmiştir. Bilanço tarihi itibarıyla hukuki süreç devam etmektedir Grup Yönetimi, hukuk müşavirlerinin de görüşleri doğrultusunda, konsolide finansal tablolarda bu aşamada bu hususa ilişkin karşılık ayırmamıştır.

Grup'un Razi hisselerini birlikte satın aldığı konsorsiyum ortaklarından Tabosan Mühendislik İmalat ve Montaj A.Ş. ("Tabosan") 'nin iflası istenmiş ve Tabosan'ın 2011 yılında iflas erteleme talebi mahkemece reddedilmiş ve Tabosan'ın iflasına ve iflas masası oluşturularak tüm işlemlerinin iflas masasına devrine karar verilmiştir. Grup, Razi hisselerinin satın alımı sırasında finansman sağlanan bankalara ve İran Özelleştirme İdaresi'ne Tabosan adına müşterek müteselsil kefil olmuştur. Bu kefalet kapsamında Tabosan'ın bankalara ve İran Özelleştirme İdaresi'ne ödemesi gereken 43.780.597 TL tutarındaki borcunu kefil sıfatıyla ödemiştir ve bu işlemler sonucunda ortaya çıkan alacağını da diğer alacaklar hesabında muhasebeleştirmiştir. Grup yönetimi, Tabosan ile Razi hisseleri satın alımı sırasında yapmış olduğu protokol gereği Tabosan'ın elinde bulunan hisselerin ilk satın alınan birim hisse değerinden alma hakkını ve banka tarafından kendisine devredilen ipotek ve teminatlarını göz önünde bulundurarak, bu alacağa ilişkin cari dönemde bu aşamada herhangi bir karşılık ayırmamıştır. Buna ek olarak Grup Yönetimi rapor tarihi itibarıyla İflas İdaresi'ne Tabosan'a ait Razi hisselerinden, kefaleten yapılan bir kısım ödemeye tekabül eden %1,31 oranında hisse devrinin gerçekleştirilmesi için talepte bulunmuştur. Grup'un bu talebi İflas İdaresince kabul edilmediği için mahkemeye başvurulmuş, başvuru sonucunda 27 Haziran 2013 tarihinde, Tabosan'a ait Razi hisselerinin %1,31 hissesinin masa alacaklarına dağıtılmaması ve üzerinde her hangi bir tasarrufta bulunulmaması için ihtiyati tedbir kararı verilmiştir. Grup'un açtığı hisse devri davası reddedilmiş olup Grup tarafından temyiz edilmiş ancak Yargıtay mahkeme kararını onamıştır. Grup tarafından hisse devri davasına ilişkin Yargıtay ilamına karşı yapılan karar düzeltme başvurusu da Yargıtayca reddedilmiştir. Bunun üzerine grup hisse devri davasına konu olan tutarı tahsil etmek üzere, alacak olarak iflas masasına kaydettirmek için gerekli başvuruda bulunmuştur. Ayrıca Grup'un kefaleten yaptığı ödemelerden kaynaklı diğer alacaklarının masaya kaydı talebi iflas idaresi tarafından reddedilmiş olduğundan, Grup bu kez iflas idaresi aleyhinde alacak kayıt kabul davası açmıştır. İflas İdaresi Grup'un açtığı alacak kayıt davasını kabul etmiş ve bu kabul beyanı üzerine Mahkeme 15 Temmuz 2017 tarihinde Grup'un açtığı kayıt kabul davasının kabulüne karar vermiştir. Tabosan'ın Razi'deki %10,88 hissesine isabet eden birikmiş temettü alacakları iflas masasına intikal etmiş olduğundan İflas İdaresi 8 Temmuz 2017 tarihinde Grup'a 25.278.225 TL anapara alacağını ödemiştir. İflas idaresi Grup'un kayıt kabul kararı verilen bakiye anapara alacağı olan 5.548.880 TL'yi Grup'a 4 Ağustos 2017 tarihinde ödemiştir. Grup'un kefaleten yapmış olduğu ödemelerden kaynaklı anapara alacağı ve rapor tarihi itibarıyla işlemiş faiz alacağı toplamı 24.952.165 TL'dir. İflas İdaresi, Grup'un bakiye alacaklarını ise, Tabosan'ın Razi nezdinde temettü alacağının doğması ve bunun da iflas masasına intikal etmesi şartlarıyla ve Grup'un bakiye alacaklarını karşıladığı ölçüde ödeyebilecektir. Grup yönetimi, Tabosan'ın Razi hisselerine istinaden alacağı temettü payını ve banka tarafından kendisine devredilen ipotek ve teminatlarını göz önünde bulundurarak, bu alacağa ilişkin geçmiş yıllar ve cari dönemde herhangi bir karşılık ayırmamıştır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 16 – KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

Razi'nin fazla gaz tüketimi nedeni ile NIOC tarafından Ahwaz General and Revolutionary Court ("Ahwaz Genel ve Devrim Mahkemesi") nezdinde 43,8 milyon TL tutarında açılmış davası bulunmaktadır. Söz konusu dava nedeniyle Razi'nin 97 milyon TL tutarındaki arsasının üzerinde ihtiyati tedbir bulunmaktadır. Grup Yönetimi, hukuk müşavirlerinin de görüşleri doğrultusunda, mahkeme sonucunun belirsiz olması nedeniyle konsolide finansal tablolarda bu aşamada bu hususa ilişkin karşılık ayırmamıştır.

Şirket'in bağlı ortaklığı Razi'nin 127, 9 milyon TL tutarında katma değer vergisi alacağı mevcuttur. İran'da geçerli vergi rejimine istinaden ihracata konu satışlar üzerinden katma değer vergisi istisnası söz konusu olmasına ve ödenen verginin gerekli evrakların beyanı durumunda iade edilme zaruryeti bulunmasına rağmen Razi Yönetimi'nin iade talebi rapor tarihi itibarıyla henüz kabul edilmemiştir. Kısa vadeli diğer alacaklar hesabı içerisinde muhasebeleştirilen bu alacak tutarının tahsilat zamanıyla ilgili belirsizlik mevcut olup Grup Yönetimi konsolide finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayırmamıştır.

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Personele ödenecek ücretler	30.065.223	32.561.241
Ödenecek sosyal güvenlik primleri	1.140.181	1.101.890
Toplam	31.205.404	33.663.131

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İzin ve kıdem teşvik karşılıkları	13.523.316	4.322.749
Prim karşılıkları	4.996.550	13.614.672
Erken emeklilik maaş karşılıkları(*)	13.976.949	24.313.715
Toplam	32.496.815	42.251.136

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Uzun vadeli:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kıdem tazminat karşılığı (Gübretaş)	12.419.151	11.931.478
Kıdem tazminat karşılığı (Razi)	54.203.094	105.968.113
Erken emeklilik maaş karşılıkları(*)	49.663.878	78.420.566
Toplam	116.286.123	196.320.157

(*) Razi'nin özelleştirilmesi sürecinde çalışanlara erken emeklilik hakkı tanınmış ve bu hakka ilişkin yükümlülük Razi tarafından TMS 19 kapsamında kayıtlara alınmıştır

31 Aralık 2018 itibarıyla Şirket'e ait kıdem tazminatı yükümlülüğü yıllık %10 enflasyon ve %15,40 iskonto oranı tahmin edilerek belirlenen yıllık %4,91 reel iskonto oranı (31 Aralık 2017: %4,67) kullanılarak hesaplanmıştır. Grup'un kıdem tazminatı karşılığı kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir belirlendiği için, 31 Aralık 2018 tarihinde geçerli olan 5.434 TL (31 Aralık 2017: 4.732 TL) üzerinden hesaplanmaktadır.

Uzun vadeli çalışanlara sağlanan fayda karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2018	1 Ocak – 31 Aralık 2017
1 Ocak itibarıyla karşılık	196.320.157	185.422.202
Açılış düzeltmelerinin etkisi	(27.749.915)	-
Hizmet maliyeti	65.992.585	93.305.757
Faiz maliyeti	8.140.299	19.545.388
Ödenen kıdem tazminatları	(59.812.558)	(73.298.837)
Çevrim farkları	(65.953.541)	(29.295.873)
Aktüeryal kayıp/(kazanç)	(650.904)	641.520
31 Aralık itibarıyla karşılık	116.286.123	196.320.157

NOT – 18 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer dönen varlıklar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Devreden KDV	18.705.655	19.404.299
İş avansları	1.712.572	7.912.030
Diğer çeşitli dönen varlıklar	954.906	285.931
Toplam	21.373.133	27.602.260

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 19 - SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ

Ödenmiş sermaye

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	%	31 Aralık 2018	%	31 Aralık 2017
Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği	75,95	253.684.607	75,95	253.684.607
Halka Açık	24,05	80.315.393	24,05	80.315.393
Toplam	100	334.000.000	100,00	334.000.000

Şirket'in sermayesi 33.400.000.000 adet hisseden oluşmaktadır ve imtiyazlı hisse senedi bulunmamaktadır (2017: 33.400.000.000 adet). Hisselerin itibari değeri 0,01 TL'dir (2017: 0,01 TL).

Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Yasal yedekler, Türk Ticaret Kanunu'na göre ayrılan birinci ve ikinci tertip yasal yedeklerden oluşmaktadır. Birinci tertip yasal yedekler tarihi ödenmiş sermayenin %20'sine erişene kadar, geçmiş dönem ticari kârından yıllık %5 oranında ayrılmaktadır. İkinci tertip yasal yedekler, birinci tertip yasal yedek ve temettülerden sonra, tüm nakdi temettü dağıtımları üzerinden yıllık %10 oranında ayrılmaktadır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla kâr yedekleri aşağıdaki kalemlerden oluşmuştur.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yasal yedekler	50.912.456	50.912.456
Sermayeye eklenecek gayrimenkul satış kazançları	1.382.652	1.382.652
Toplam	52.295.108	52.295.108

Şirket'in yasal kayıtlarında kar dağıtımına konu edilebilecek kaynak bulunmamaktadır. (2017: 246.840.1741TL).

NOT 20 – TÜREV ARAÇLAR

Grup, yabancı para riskinden korunmak için türev finansal araçlar kullanmaktadır ve gerçeğe uygun değer farkı kar / zarara yansıtılan finansal araç olarak sınıflamaktadır. Türev araçların ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Bir finansal araç, ileriki bir tarihte satılmak veya geri satın alınmak amacıyla edinilmiş ise bu grupta sınıflanır. Türev araçlar, gerçeğe uygun değerinin pozitif olması durumunda varlık, negatif olması durumunda ise yükümlülük olarak muhasebeleştirilmektedir.

Grup'un gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlarını vadeli yabancı para alım-satım sözleşmelerinden oluşturmaktadır.

Ana sözleşmenin ve gömülü türev aracın iktisadi özellik ve riskleri birbiriyle yakın ilişkili değilse, gömülü türevle aynı şartlara sahip başka bir araç türev olarak tanımlanabiliyorsa ve finansal araç kombine olarak gerçeğe uygun değeriyle ölçülen ve gelir tablosuyla ilişkilendirilen bir araç değilse gömülü türev aracı ana sözleşmeden ayrıştırılır ve ayrı olarak muhasebeleştirilir.

Grup'un, finansal riskten korunma muhasebesi kapsamında türev işlemi bulunmamaktadır. Bu sebepten dolayı türev finansal araçlar ilk kayıtlara alınmalarına müteakiben, gerçeğe uygun değerleriyle ölçülüp gerçeğe uygun değerlerindeki değişimler gerçekleştirildiği anda kar veya zarara yansıtılmıştır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 – TÜREV ARAÇLAR (devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla türev araçların detayı aşağıdaki gibidir:

Forward sözleşmeleri

	Vade	Nominal tutar (USD)	Gerçeğe uygun değer (TL)
USD alımı	Mart 2019	56.485.000	(4.703.497)
Toplam		56.485.000	(4.703.497)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla türev araçların detayı aşağıdaki gibidir:

Opsiyon sözleşmeleri

	Vade	Nominal tutar (USD)	Gerçeğe uygun değer (TL)
EUR alımı/ EUR satımı	Nisan 2018	32.500.000	1.990.676
USD alımı / USD satımı	Ocak 2018	10.000.000	1.402.826
Toplam		42.500.000	3.393.502

Forward sözleşmeleri

	Vade	Nominal tutar (USD)	Gerçeğe uygun değer (TL)
USD alımı	Şubat 2018	32.000.000	(3.307.586)
Toplam		32.000.000	(3.307.586)

NOT 21 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ**Satışlar**

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Yurt içi satışlar	2.780.154.361	2.754.735.056
Yurt dışı satışlar	1.896.554.004	804.532.340
Hizmet satışları	3.255.281	2.361.373
Satış iadeleri	(56.664.436)	(5.887.340)
Satış iskontoları	(61.541.338)	(65.062.948)
Satışlardan diğer indirimler	(2.671.204)	(3.417.031)
Toplam	4.559.086.668	3.487.261.450

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ (devamı)**Satışların maliyeti (-)**

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Üretilen mamul maliyeti	1.845.386.215	1.593.176.726
Mamul stoklarından değişim	5.269.327	(47.881.644)
-Dönem başı mamul	190.011.290	142.129.647
-Dönem sonu mamul	(184.741.963)	(190.011.290)
Satılan mamul maliyeti	1.827.337.782	1.545.295.083
-Dönem başı ticari mal	407.533.261	408.573.898
-Alımlar	1.439.057.036	1.415.695.458
-Dönem sonu ticari mal	(465.740.737)	(407.533.261)
Satılan ticari mal maliyeti	1.380.849.560	1.416.736.094
Diğer satışların maliyeti	66.564.920	5.123.977
Satılan hizmet maliyeti	4.557.020	1.642.642
Toplam	3.279.309.282	2.968.797.796

NOT 22 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Genel yönetim giderleri	151.894.048	170.128.235
Pazarlama giderleri	350.838.860	278.525.716
Toplam	502.732.908	448.653.951

Genel yönetim giderleri	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri	104.553.501	121.716.534
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler(*)	3.687.431	8.125.752
Amortisman ve itfa payları	2.955.276	3.942.697
Vergi, resim ve harçlar	2.924.520	652.377
Çeşitli giderler	37.773.320	35.690.875
Toplam	151.894.048	170.128.235

Pazarlama giderleri	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler (*)	316.338.288	252.151.691
Personel giderleri	16.247.098	15.912.022
Amortisman giderleri	1.166.280	610.046
Vergi, resim ve harçlar	199.603	90.449
Çeşitli giderler	16.887.591	9.761.508
Toplam	350.838.860	278.525.716

(*) Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler ağırlıklı olarak nakliye giderleri, bakım onarım giderleri, enerji, yakıt, su ve haberleşme giderlerinden oluşmaktadır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	320.025.719	260.277.443
Personel giderleri	120.800.599	137.628.556
Amortisman ve itfa giderleri	70.152.958	71.843.896
Vergi, resim ve harç giderleri	3.124.123	742.826
Satılan mamul maliyeti (*)	1.827.337.782	1.478.003.931
Satılan ticari mal maliyeti	1.380.849.560	1.416.736.094
Diğer satışların maliyeti	66.564.920	5.123.977
Satılan hizmet maliyeti	4.557.020	1.642.642
Çeşitli giderler	28.689.973	45.452.383
Toplam	3.822.102.654	3.417.451.748

(*) Satılan mamul maliyeti içerisinde amortisman tutarı çıkarılarak gösterilmiştir.

NOT 24 – ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER

Esas faaliyetlerden diğer gelirler:	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Ticari işlemlere ilişkin kur farkı gelirleri	694.173.315	283.236.953
Ticari işlemlere ilişkin vade farkı gelirleri	-	29.044.719
Faiz gelirleri	4.788.368	4.000.836
Diğer gelirler	21.956.831	9.222.733
Toplam	720.918.514	325.505.241

Esas faaliyetlerden diğer giderler:	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Ticari işlemlere ilişkin kur farkı giderleri	956.125.981	254.445.324
Ticari işlemlere ilişkin vade farkı giderleri	4.863.908	6.856.153
Faiz giderleri	51.634	2.571.866
Diğer giderler	152.471.387	46.908.833
Toplam	1.113.512.910	310.782.176

NOT 25 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin değer artışı/(azalışı)	(5.829.174)	6.510.478
İştirak satış zararı	(4.753.298)	-
Sabit kıymet satış zararı	(652.179)	152.439
Toplam	(11.234.651)	6.662.917

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 26 - FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Banka kredileri faiz giderleri	163.565.525	86.109.641
Toplam faiz giderleri	163.565.525	86.109.641
Net kur farkı (geliri) / gideri	(18.320.282)	(10.950.451)
Türev araç (gelirleri) / giderleri	4.703.497	(85.916)
Diğer finansman (gelirleri) / giderleri	88.313.919	9.261.392
Toplam finansman giderleri	238.262.659	84.334.666

NOT 27 - DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ

Değer artış fonları

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme fonu	328.866.720	261.876.886
Sermaye düzeltme farkı	63.599	63.599
Toplam	328.930.319	261.940.485

NOT 28 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)

Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini ya da gelirini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Dönem vergi gideri, bilanço tarihi itibarıyla Grup'un bağlı ortaklıklarının ve özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iştiraklerinin faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye'de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir.

Ayrıca, Türkiye'de kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde ara dönemlerde beyan edilen matrahlar üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılları vergilendirme dönemleri için %22 olacaktır) geçici vergi ödenmektedir.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla vergi karşılığı yürürlükteki vergi mevzuatı çerçevesinde ayrılmıştır.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca bilanço tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

NOT 28 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (Devamı)

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren Türkiye'de 3 yıl için geçerli vergi oranı %22 olarak değiştiği için, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ertelenmiş vergi hesaplamasında, 3 yıl içinde (2018, 2019 ve 2020 yılları içinde) gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %22 vergi oranı kullanılmıştır. Ancak, 2020 yılından sonrası için geçerli kurumlar vergisi oranı %20 olduğu için, 2020 sonrası gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçerli farklar için %20 vergi oranı kullanılmıştır. İran kurumlar vergisi %25 (31 Aralık 2017: %25)'tir.

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

Vergi varlık ve yükümlülükleri

Kurumlar vergisi

Şirket ve konsolidasyon kapsamındaki Türkiye'de ve diğer ülkelerde kurulmuş bağlı ortaklık ve iştirakleri faaliyetlerini sürdürdükleri ülkelerin yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı %20'dir (Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 10'ncu madde uyarınca %20'lik kurumlar vergisi oranı, kurumların 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine (özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için ilgili yıl içinde başlayan hesap dönemlerine) ait kurum kazançları için %22 olarak uygulanacaktır. 2017 - %20). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemleri için %22) geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 14 üncü gününe kadar beyan edip on yedinci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka finansal borca da mahsup edilebilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmektedir.

Türkiye'de mukim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye'de mukim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple Grup'un konsolide finansal tablolarına yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 28 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla bilançoda yer alan vergi karşılığı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018		
	Gübretaş	Razi	Toplam
Dönem kurumlar vergisi karşılığı	-	(4.833.529)	(4.833.529)
Peşin ödenen vergi	2.113.481	7.135.348	9.248.829
Geçmiş yıllar kurumlar vergisi borcu		(6.982.477)	(6.982.477)
Toplam	2.113.481	(4.680.658)	(2.567.177)

	31 Aralık 2017		
	Gübretaş	Razi	Toplam
Dönem kurumlar vergisi karşılığı	-	(5.302.407)	(5.302.407)
Peşin ödenen vergi	482.023	3.249.259	3.731.282
Geçmiş yıllar kurumlar vergisi borcu	-	(15.230.259)	(15.230.259)
Çevrim farkı etkisi	-	139.620	139.620
Toplam	482.023	(17.143.787)	(16.661.764)

Ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış konsolide finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenen vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile TFRS'ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarda farklı dönemlerde muhasebeleştirilmesinden kaynaklanmaktadır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 28 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)**Gelir tablosuna yansıtılan ertelenmiş vergi**

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Geçici farklar	Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri	Geçici farklar	Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri
Yatırım indirimi	224.461.068	44.892.214	152.284.355	60.913.743
Kullanılabilir vergi zararları	320.197.800	64.039.560	-	-
Stok düzeltmeleri	2.680.964	589.812	4.028.682	886.310
Ticari ve diğer alacaklar	13.836.858	3.044.109	14.693.785	3.232.633
Maddi/maddi olmayan varlık/yatırım amaçlı gayrimenkul	155.217.391	31.043.478	19.376.643	3.875.329
Diğer	1.009.859	222.169	10.793.634	2.374.599
Kıdem tazminatı ve izin karşılıkları	17.150.385	3.464.077	16.254.227	3.250.845
Alacak reeskontları	3.286.039	722.929	6.383.315	1.404.329
Türev araçlar	4.703.497	940.699	-	-
Gider tahakkukları	14.713.837	3.237.044	-	-
Ertelenen vergi varlıkları	757.257.698	152.196.091	223.814.641	75.937.788
Maddi/maddi olmayan varlık/yatırım amaçlı gayrimenkul	351.636.981	70.327.396	299.751.195	20.267.698
Gelir/gider tahakkukları (net)	1.972.773	361.108	441.659	97.164
Türev araçlar	-	-	85.916	18.902
Borç reeskontları	-	-	3.045.642	670.041
Diğer	180.907.551	18.090.756	830.411	182.691
Ertelenen vergi yükümlülükleri	534.517.305	88.779.260	304.154.823	21.236.496
Net ertelenen vergi varlığı		63.416.831		54.701.291
Razi Co. ertelenen vergi varlığı / (yükümlülüğü) (*)		(26.528.482)		(40.715.292)
Toplam ertelenen vergi varlığı / (yükümlülüğü)		36.888.349		13.986.000

(*) İlgili tutarın 26.528.482 TL yükümlülük tutarındaki kısmı Razi'nin gayrimenkul değer artışı sınıflamasının ertelenmiş vergi etkisinden kaynaklanmaktadır (31 Aralık 2017: 39.091.392 TL).

Ertelenmiş vergi hareket tablosuna ilişkin bilgiler:

	2018	2017
1 Ocak açılış bakiyesi	13.986.000	(12.994.298)
Razi ertelenmiş vergi çevrim farkı etkisi	10.934.255	7.211.630
Ara toplam	24.920.255	(5.782.668)
Ertelenmiş vergi (gideri) / geliri	19.411.409	19.570.325
Diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen vergi geliri/gideri	(7.443.315)	198.343
Dönem sonu bilanço bakiyesi	36.888.349	13.986.000

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 28 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Vergi karşılığının mutabakatı:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Vergi öncesi kar	140.977.347 %22	11.554.748 %20
Hesaplanan vergi	(31.015.016)	(2.310.950)
Farklı vergi oranlarına tabi yurtdışı iştirakler etkisi	(380.744)	(1.522.671)
Kanunen kabul edilmeyen gider vergi etkisi	(2.415.806)	(115.440.247)
İndirim ve istisnaların vergi etkisi	2.548.010	126.082.193
Razi geçmiş dönemler vergi etkisi	(6.982.477)	(15.230.259)
Yatırım teşvik indirim tutarı	44.892.214	28.462.248
Diğer vergiye konu olmayan farklar	7.931.699	2.673.589
Matrah artırımları ve vergi cezaları	-	(8.445.985)
Vergi gideri	14.577.880	14.267.918

NOT 29 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Konsolide kar veya zarar tablolarında belirtilen pay başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut hissedarlara birikmiş karlardan hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla pay başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Pay başına kazanç ve pay başına dağıtılan brüt temettü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Ana ortaklık paylarına düşen net dönem karı / (zararı)	(64.340.136)	33.317.912
Çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedi (her biri 1 kr)	33.400.000.000	33.400.000.000
Pay başına kar / (zarar) (kr) (*)	(0,0019)	0,0010

(*) Şirket'in tüm hisse sahipleri aynı eşit haklara sahip olması ve imtiyazlı hisse bulunmaması nedeniyle adi ve seyreltilmiş hisse başına kar ve hisse başına dağıtılan temettü tutarları farklılık göstermemektedir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla toplam dağıtılan temettü 1.081.548 TL olup hisse başına temettü 0,00003 TL düşmektedir.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 30 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI**(i) İlişkili tarafların bakiyeleri****(a) Ticari ve diğer alacaklar:**

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ana ortak		
TKK	99.019.932	66.765.089
Diğer ilişkili taraflar	5.032.408	
Toplam	104.052.340	66.765.089
İştirakler ve diğer ilişkili taraflar (kısa vadeli)		
Negmar Denizcilik A.Ş.	-	132.977
Toplam	-	132.977
İştirakler ve diğer ilişkili taraflar (uzun vadeli)		
Negmar Denizcilik A.Ş.	-	60.276.145
Toplam	-	60.276.145

(b) Ticari borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İştirakler ve diğer ilişkili taraflar		
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	1.204.133	16.770.652
Tarnet	194.774	354.966
Türkiye Tarım Kredi Kooperatif Merkez Birliği	32.725	-
Negmar Denizcilik A.Ş.	-	253.706
Diğer ilişkili taraflar	-	38.010
Toplam	1.431.632	17.417.334

TKK'a yapılan satışlarda ortalama vade yaklaşık 15 gündür.

Mal ve hizmet satışları:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Ana ortak		
Tarım Kredi Koop. Merkez Birliği	1.996.671.714	1.604.057.144
İştirakler		
Negmar Denizcilik A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları	-	1.854.354
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	1.566.014	1.113.926
Tarnet A.Ş.	256.125	403.359
Toplam	1.998.493.853	1.607.428.783

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 30 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

(ii) İlişkili taraflarla yapılan işlemler

Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Ana ortak		
Tarım Kredi Koop. Merkez Birliği	25.285.851	5.631.300
İştirakler		
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	3.719.801	65.415.867
Tarnet A.Ş.	3.419.872	2.671.302
Negmar Denizcilik A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları	-	126.313.212
Toplam	32.425.524	200.031.681

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemde Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Müdür ile Genel Müdür Yardımcıları'na sağladığı faydaların toplamı şu şekildedir:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Gübretaş	Razi	Gübretaş	Razi
Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar (*)	2.577.102	6.145.198	2.034.271	6.106.759
Toplam	2.577.102	6.145.198	2.034.271	6.106.759

(*) Yönetim Kurulu'na ödenen huzur haklarını da içermektedir.

NOT 31 - FİNANSAL YATIRIMLAR

Kısa vadeli finansal yatırımlar:

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kısa vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	Vade	Faiz oranı (%)	31 Aralık 2018
Özel kesim tahvil senet ve bonoları	Mart 2019	15	35.397.720
Toplam			35.397.720

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL YATIRIMLAR (devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kısa vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	Vade	Faiz oranı (%)	31 Aralık 2017
Özel kesim tahvil senet ve bonoları	Nisan 2018	18	5.229.453
Özel kesim tahvil senet ve bonoları	Mayıs 2018	18	24.017.205
Özel kesim tahvil senet ve bonoları	Ağustos 2018	15	13.596.578
Özel kesim tahvil senet ve bonoları	Eylül 2018	15	6.275.344
Özel kesim tahvil senet ve bonoları	Ekim 2018	15	20.917.813
Özel kesim tahvil senet ve bonoları	Aralık 2018	15	9.935.961
Toplam			79.972.354

Uzun vadeli finansal yatırımlar:

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla uzun vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	Vade	Faiz oranı (%)	31 Aralık 2018
Kamu kesim tahvil senet ve bonoları	2020	24,5	3.925.372
Toplam			3.925.372

	Vade	Faiz oranı (%)	31 Aralık 2017
Kamu kesim tahvil senet ve bonoları	2020	24,5	39.848.433
Toplam			39.848.433

Ünvanı	Faaliyet konusu	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
		% Pay	İştirak tutarı	% Pay	İştirak tutarı
Tarnet	İnternet servis sağlayıcı vb.	15,78	2.537.515	15,78	2.537.515
Tareksav	Tarım Kredi Kooperatifi Eğitim Vakfı	24,10	200.000	24,10	200.000
Toplam			2.737.515		2.737.515

Satılmaya hazır finansal yatırımlar aktif bir piyasası olmadığı için maliyet bedelleri ile değerlendirilmektedir. Grup Yönetimi bu satılmaya hazır finansal varlıklar üzerinde herhangi bir değer düşüklüğü öngörmemektedir.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Grup faaliyetlerinden dolayı maruz kaldığı, para ve sermaye piyasası fiyatlarındaki, döviz kurları ile faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal riskleri yönetmeye odaklanmıştır. Grup risk yönetim programı ile piyasalardaki dalgalanmaların getireceği potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Sermaye yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya amaçlarken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir. Grup'un sermaye yapısı borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve 19 Numaralı Dipnot'ta açıklanan çıkarılmış sermaye, sermaye yedekleri ve kar yedeklerini içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Grup'un üst yönetimi sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilebilen riskleri sürekli değerlendirmekte ve en uygun borç/özkaynak dengesini sağlamaya çalışarak sermayeyi yönetmektedir. Borç/özkaynak oranı net borcun toplam sermayeye bölünmesiyle bulunmaktadır. Net borç, nakit ve nakit benzerleri değerlerin toplam borç tutarından düşülmesiyle hesaplanmaktadır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla net borç/toplam sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Toplam borçlar	3.097.711.168	2.490.476.077
Hazır değerler (-)	368.851.076	227.960.860
Net borç	2.728.860.092	2.262.515.217
Toplam özsermaye	1.257.452.006	1.207.511.087
Net borç / toplam özsermaye	%227	%187

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**Finansal riskten korunma amaçlı faaliyetler ve türev araçlar****Likidite riski**

Finansal yükümlülüklerin yerine getirilememesi riski, bilanço ve nakit akışının uyumlu bir şekilde yönetilmesi ile bertaraf edilmektedir. Bu kapsamda, alacak ve borç gün vadelerinin uyumlu olmasına özen gösterilmekte, kısa vadeli likiditenin korunması amacıyla, net işletme sermayesi yönetimi hedefleri konulmakta, olası likidite sıkıntılarına karşı finansal kuruluşlar nezdinde gerekli görülen tutarlarda likit imkanlarına hazır tutulmakta ve bilanço oranlarının belli seviyelerde tutulmasına çalışılmaktadır.

Orta ve uzun vadeli likidite yönetiminde ise Grup'un nakit akış tahminleri finansal piyasalar ve sektör dinamikleri baz alınarak yapılmakta, nakit akış döngüsü izlenmekte ve çeşitli senaryolara göre test edilmektedir.

31 Aralık 2018	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	0-3 ay arası	3-12 ay	1-5 yıl arası
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Finansal borçlar	1.610.303.546	1.733.862.058	1.613.258.162	49.525.890	71.078.006
Ticari borçlar	779.632.415	779.632.415	779.632.415	-	-
Diğer borçlar	34.850.852	34.850.852	34.850.852	-	-
Toplam	2.424.786.813	2.548.345.325	2.427.741.429	49.525.890	71.078.006

31 Aralık 2017	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	0-3 ay arası	3-12 ay	1-5 yıl arası
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Finansal borçlar	1.039.526.984	1.055.935.716	627.966.336	353.452.969	74.516.411
Ticari borçlar	832.398.546	833.367.089	649.442.730	183.924.359	-
Diğer borçlar	221.497.832	223.283.565	223.283.565	-	-
Toplam	2.093.423.362	2.112.586.370	1.500.692.631	537.377.328	74.516.411

Faiz oranı riski

Faiz oranlarındaki değişimler, faize duyarlı varlık ve yükümlülükler üzerinde yaptığı etkiyle finansal sonuçlar açısından önemli bir risk oluşturmaktadır. Bu riski en aza indirmek amacıyla Grup büyük oranda sabit faizli finansal araçlar kullanmaktadır.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar		
-Vadeli mevduatlar	236.033.637	190.160.479
-Finansal yatırımlar	42.060.607	122.558.302
Finansal yükümlülükler	1.610.303.546	1.039.526.984
Değişken faizli finansal araçlar		
Vadeli mevduatlar	19.220	13.701

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Fonlama riski

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

Kredi riski

Grup, vadeli satışlardan kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır.

Ticari alacakların tahsilat riskinin yönetiminde alacakların mümkün olan en yüksek oranda teminat altına alınması prensibi ile hareket edilmektedir. Bu kapsamda kullanılan yöntemler şunlardır:

- Banka teminatları (teminat mektubu, akreditif vb),
- Kredi sigortası (Global sigorta poliçeleri, Eximbank ve faktoring sigortaları vb),
- Gayrimenkul ipoteki,

Banka teminatları ile güvence altına alınmayan alacaklar için risk kontrolü müşterinin finansal pozisyonu, geçmiş tecrübeleri ve diğer faktörleri dikkate alarak müşterinin kredi kalitesinin değerlendirilmesi sonucu bireysel limitler belirlenmekte ve söz konusu kredi limitlerinin kullanımı sürekli olarak izlenmektedir.

Kredi riski yönetimi

Grup vadeli satışlardan kaynaklanan ticari alacakları nedeniyle kredi riskine maruz kalmaktadır. Yönetim müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini (ilişkili taraflar hariç) alınan teminatlar (banka teminat mektubu, ipotek gibi) ile minimum düzeye indirmektedir. Bu kredi riskleri Grup tarafından sürekli izlenmekte ve ticari alacakların kalitesi, geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum dikkate alınarak değerlendirilmekte ve tahsil edilmeyecek olan alacaklara şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra bilançoda net tutarı ile gösterilmektedir (Not 7). Grup satışlarının yaklaşık %72'si ana ortağı olan TTK'yadır.

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**Kredi riski yönetimi (devamı)**

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri, 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Alacaklar				Bankalardaki mevduat	Türev araçlar	Finansal yatırımlar
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar				
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf			
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	104.052.340	543.266.746	-	276.027.481	368.517.959	-	42.060.607
-Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	158.417.957	-	-	-	-	-
A) Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	104.052.340	543.266.746	-	276.027.481	368.517.959	-	42.060.607
B) Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	19.343.666	-	-	-	-	-
C) Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	10.088.498	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	(10.088.498)	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D) Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**Kredi riski yönetimi (devamı)**

31 Aralık 2017	Alacaklar				Bankalardaki mevduat	Türev araçlar	Finansal yatırımlar
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar				
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf			
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	66.765.089	347.394.493	60.409.122	212.828.331	223.009.623	85.916	119.820.787
-Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	141.112.128	-	-	-	-	-
A) Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	66.765.089	337.356.421	60.409.122	212.828.331	223.009.623	85.916	119.820.787
B) Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	10.038.072	-	-	-	-	-
C) Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	8.798.412	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	(8.798.412)	-	-	-	-	-
-Net değer in teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
-Net değer in teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D) Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Vadesi geçmiş ticari alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Ticari alacaklar	Toplam
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	9.081.712	9.081.712
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	9.297.761	9.297.761
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	225.800	225.800
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	738.393	738.393
Toplam	19.343.666	19.343.666

31 Aralık 2017	Ticari alacaklar	Toplam
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	2.690.386	2.690.386
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	4.027.308	4.027.308
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	2.864.121	2.864.121
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	456.257	456.257
Toplam	10.038.072	10.038.072

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Şirket ve bağlı ortaklıklarının faaliyet gösterdiği ülkelerin ekonomilerine göre geçerli fonksiyonel para birimleri dışında kalan para birimleri, yabancı para olarak kabul edilmiştir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup tarafından tutulan, yabancı para varlıklar ve borçların orijinal para birimi cinsinden tutarları ve toplam TL karşılığı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018		
	TL karşılığı (fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	EURO
1 Ticari alacaklar	373.850.389	69.095.689	1.716.137
2 Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dâhil)	159.982.999	11.091.566	16.859.884
3 Diğer dönen varlıklar	11.645.169	227.058	1.733.683
4 Yabancı para cinsinden dönen varlıklar (1+2+3)	545.478.557	80.414.313	20.309.704
5 Ticari borçlar	(428.272.123)	(467.873)	(70.638.801)
6 Finansal yükümlülükler	(350.205.991)	(51.736.524)	(12.943.814)
7 Diğer kısa vadeli yükümlülükler, net	(88.624)	(60)	(14.650)
8 Yabancı para cinsinden kısa vadeli yükümlülükler (5+6+7)	(778.566.738)	(52.204.457)	(83.597.265)
9 Ticari borçlar	-	-	-
10 Finansal yükümlülükler	-	-	-
11 Yabancı para cinsinden uzun vadeli yükümlülükler (9+10)	-	-	-
12 Yabancı para cinsinden toplam yükümlülükler (8+11)	(778.566.738)	(52.204.457)	(83.597.265)
13 Net yabancı para varlık, yükümlülük pozisyonu(4-12)	(233.088.181)	28.209.856	(63.287.561)
14 Parasal kalemler net yabancı para varlık /yükümlülük pozisyonu (4-12)	(233.088.181)	28.209.856	(63.287.561)
15 Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	-	-	-

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup tarafından tutulan, yabancı para varlıklar ve borçların orijinal para birimi cinsinden tutarları ve toplam TL karşılığı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017		
	TL karşılığı (fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	EURO
1 Ticari alacaklar	81.635.739	14.850.039	5.674.428
2 Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dâhil)	117.790.197	31.031.043	164.811
3 Diğer dönen varlıklar	59.432.903	14.179.453	1.317.557
4 Yabancı para cinsinden dönen varlıklar (1+2+3)	258.858.839	60.060.535	7.156.796
5 Ticari borçlar	458.778.694	120.949.500	568.991
6 Finansal yükümlülükler	484.292.907	19.147.289	91.257.058
7 Diğer kısa vadeli yükümlülükler, net	56.369	14.945	-
8 Yabancı para cinsinden kısa vadeli yükümlülükler (5+6+7)	943.127.970	140.111.734	91.826.049
9 Ticari borçlar	-	-	-
10 Finansal yükümlülükler	68.741.400	-	15.223.430
11 Yabancı para cinsinden uzun vadeli yükümlülükler (9+10)	68.741.400	-	15.223.430
12 Yabancı para cinsinden toplam yükümlülükler (8+11)	1.011.869.370	140.111.734	107.049.479
13 Net yabancı para varlık, yükümlülük pozisyonu(4-12)	(753.010.531)	(80.051.199)	(99.892.683)
14 Parasal kalemler net yabancı para varlık /yükümlülük pozisyonu (4-12)	(753.010.531)	(80.051.199)	(99.892.683)
15 Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	-	-	-

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ilgili para birimleri TL karşısında %10 oranında değer kazansaydı / kaybetseydi ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, yabancı para net pozisyonundan dolayı oluşacak kur farkı zararı/karı sonucu vergi öncesi kar / zarar ve diğer kapsamlı gelir (vergi öncesi) etkisi, aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Döviz kuru riskinden korunan kısımlar, bilanço dışı türev enstrümanların etkilerini içermektedir.

31 Aralık 2018		
Kar / Zarar		
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde		
1 - ABD Doları net varlık yükümlülüğü	14.840.924	(14.840.924)
2 - ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3 - TL dönem net karı üzerine etkisi	14.840.924	(14.840.924)
Euro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde		
1 - Euro net varlık yükümlülüğü	(38.149.742)	38.149.742
2 - Euro riskinden korunan kısım (-)	-	-
3 - TL dönem net karı üzerine etkisi	(38.149.742)	38.149.742
31 Aralık 2017		
Kar / Zarar		
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde		
1 - ABD Doları net varlık yükümlülüğü	(30.194.512)	30.194.512
2 - ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3 - TL dönem net karı üzerine etkisi	(30.194.512)	30.194.512
Euro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde		
1 - Euro net varlık yükümlülüğü	(45.106.542)	45.106.542
2 - Euro riskinden korunan kısım (-)	-	-
3 - TL dönem net karı üzerine etkisi	(45.106.542)	45.106.542

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri:

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerleme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Nakit ve nakit benzeri değerler dâhil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direk ya da endirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülen finansal varlıkların gerçeğe uygun değer sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar / (yükümlülükler)	-	(4.703.497)	-
31 Aralık 2017	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar / (yükümlülükler)	-	85.916	-

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

**31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide finansal tablolara ilişkin notlar (devamı)
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)**

NOT 34 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

SOCAR Turkey Enerji A.Ş.'nin ("STEAS") bağlı bulunduğu SOCAR şirketler grubu petrokimya tesislerinden ve yakın coğrafyadaki diğer üreticilerden karbamit/üre ithal edilmesi ve ithal edilen karbamit/üenin Türkiye Cumhuriyeti iç pazarında ve yurt dışı pazarlarda satılması faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla Gübretaş ve STEAS arasında bir "Potansiyel İş Birliği"nin gerçekleştirilmesi ve bu çerçevede faaliyette bulunmak üzere her iki tarafın da paylarının %50 (yüzde elli)'sine sahip olacağı bir Ortak Girişim ("Joint Venture", "JV") kurulması amacıyla, Potansiyel İş Birliği-JV kapsamını ve Taraflar'ın karşılıklı hak ve yükümlülüklerini belirlemek için Taraflar'ın müzakere süreçlerini başlatması niyetini içeren 31.01.2019 tarihli bir niyet mektubu imzalamışlardır.